

DARBININKAS

XLIX NR. 13. SECOND-CLASS. Postage paid at Brooklyn, N. Y. PENKTADIENIS - FRIDAY, VASARIS - FEB. 21, 1964. 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. 10 CENTŲ

UŽSIENIO POLITIKA IR RINKIMAI

Pagrindiniai klausimai ir kodėl jie nesprendžiami. Dėl jų sustiprėjo kritika

MIKE MANSFIELD už de Gaulle derybas su kom. Kinija dėl pietų Azijos.

Sakoma, prezidento medaus mėnuo baigėsi. Baigėsi besąlyginis pritarimas ar tylėjimas. Prasidėjo kalbos, kritika. Kritika labiausiai dėl Amerikos užsienio politikos. Kritika dėl prezidento rolės užsienio politikoje. Kritika dėl atskirų užsienio politikos klausimų. Kas užsienio politiką veda: prezidentas?

Už visą politiką, taigi ir už užsieninę atsako prezidentas. Valstybės departamentas tik jo techniniai vykdytojai bei patarėjai. Tačiau su Johnsono atėjimu į Baltuosius Rūmus spaudoje buvo paleistas girdas: Johnsonas yra specialistas vidaus reikalams ir ypač santykiams su Kongresu; užsienio politikoje jis nepatyręs, tad ir paliks užsienio politiką departamentui. Tuo atžvilgiu valstybės sekr. Rusk padėtis bus sustiprėjusi, stipresnė nei prieš

Kennedy. Nixonas net paskelbė, kad prezidentas esąs užsienio politikos atžvilgiu "kairių" nelaisvėje".

Tokis prezidento vertinimas jį emė erzinti. Laikraščiai tai pastebėjo ir emė rašyti apie prezidento "hiperjautrumą kritikai" (Time), apie netinkamus santykius su spauda. Tas jautrumas labiausiai iškielo, kai prezidentas prieš porą savaičių pasisakė užsienio politikos klausimais. Jo pasisakyme buvo du dalykai — dabar nesą tokių krizių, kokias turėjo Kennedy; nereikia kreipti dėmesio į "aliarmistus", kuriuos prezidentas prilygino "mūsų priešams" (savo ar valstybės?). Sie abu teigimai gan vieningai visoje spaudoje buvo neigiamai suvokti — buvo atsakyta, kad ir kritika pagrįsta ir krizių esama. Didžiausia krizė: Reikalinga sprendimo

V.K. Jonyno kryžius Vatikano paviljone

Vatikano paviljone pasaulinėje parodoje New Yorke pasitvėręs 42 metų aukščio 4,000 svarų kryžius. N.Y.H. Tribune pažymėjo, kad kryžius suprojektuotas "impresionistinio" menininko V.K. Jonyno, gimusio Lietuvoje, turinčio New Yorke savo studiją, pagaminusio Vatikano ir pašto ženklus.

AFERA PO AFEROS

New Yorke mokesčių grąžinimo įstaigoje vas. 19 suimti dar 16 tarnautojų, viso jau suimti 34. Skaičius dar padidėsias iki 50. Jie kaltinami susitarę su mokesčių pareiškimų rengėjais pareiškimų netikrinę ir grąžinę tiek, kiek pareiškimuose buvo parašyta. Esą vienas pareiškimų sudarinėtojas davęs tarnautojui 2,000 dol., kad jo pateikti 150 pareiškimų nebūtų tikrinami. Valstybei nuostolių padaryta už 3 mil.

Iš Lietuvos?

Ispanijoje suimtas New Yorke gyventojas Gabriel Jausicas, kaltinamas subversija, kurią rengęs Ispanijoje. Atiduotas teisimui. N.Y. Times mini, kad jis kilęs iš Lietuvos.

— **Apsaugos sekr. McNamara** Kongreso nariam užtikrino, kad Amerikos instruktoriai iki 1965 galo bus grąžinti iš Vietnamo.

— **Kubos 4 laivų kapitonus**, kurių laivai plaukiojo Amerikos vandenynėse, vas. 19 nubaudė po 500 dol. ir pusę metų kalėjimo. Nuo kalėjimo atleista, o sumokėjo už juos tuoj pat Čekoslovakijos atstovybė.

— **Zanzibaras** vasario 19 išvarė paskutinį Amerikos atstovybės pareigūną.

NAUJA SPORTO ŠAKA OLIMPIADOJE: Bėgimas į laisvę

Austrijoje sporto olimpiadoje negrįžo į komunistų valdomą kraštus 29 bėgliai: 14 vengrų, 12 čekoslovakų, 2 lenkai ir 1 sportininkė iš rytų Vokietijos. Jie negavo nei aukso, nei sidabro medalių, bet gavo laisvę.

Turim kartoti pasisakymą už nepriklausomą Lietuvą

Lietuvos nepriklausomybės 46 metinę sukaktį šioje vietoje pradėjom New Yorko senatoriaus K. B. Keatingo kalba, pasakyta vasario 28. Toliau minėjom laisvės sekretoriaus Dean Rusk sveikinimo laišką Lietuvos atstovui J. Kajeckui, prezidento asistentui K. O'Donnell laišką Altui su prezidento L.B. Johnsono sveikinimais, kuriuos pakartojo dar valstybės sekr. padėjėjas G. Mennen Williams New Yorko minėjime. Šio meto įžymiųjų Amerikos žmonių pasisakymus baigiamė Connecticut senatoriaus Thomas J. Dodd kalba, pasakyta senate vasario 17.

SEN. THOMAS J. DODD

ŠNIPAI: Amerikos atstovybė Varšuvoje

Journal American rašo, kad valstybės departamentą ištiko naujas smūgis — jo 3-5 pareigūnai Varšuvoje teikia atstovybės paslaptis sovietų žvalgybai. Juos sovietai įpauinojo su moterim, nufotografavo ir pavertė savo klusniais tarnais. Tie pareigūnai dar esą pareigose.

Senato vidaus saugumo komisija jau prieš keletą savaičių turėjo įtarimų, apklausinėdama vieną valstybės departamento pareigūną. Bet kada senato komisijos nariai prispyrė jį konkrečiais klausimais, jis atsiskakė kalbėti, kol nebus jo viršininkų tam sutikimas (nes Otepka pašalintas iš departamento saugumo pareigūnų kaip tik dėl to, kad davė senato komisijai žinias be savo viršininko sutikimo).

Kai tik Washingtone atsirado iš Zenevos atbėgęs sovietų KGB narys Juri Nossenko, kitą dieną atvyko pas jį vienas iš senato komisijos ir patyrė, kad Amerikos atstovybė Varšuvoje esanti atvira knyga sovietų žvalgybai. Tai pirmas jo pasitarimas Amerikai, nors ir labai nemalonus departamentui. Vienas tokis Amerikos atstovybėje Varšuvoje buvo išaiškintas ir prieš trejus metus nuteistas 10 metų — Irving C. Scarbeck, įpauinotas šnipinėti tokiu pat būdu per moteris. Jo sučiupimas neatgrasino kitų.

Panašiai 1957 pasitarė Amerikai KGB narys pulkininkas Reino Hayhanen, Paryžiuje

ZEMĖS DREBEJIMAS AZOROSE

Portugalijos saloje Sao Jorge, Azorų salyne, vasario 18 nuo žemės drebėjimo sugriuvo 47 namai. Žmonių aukų nebuvo. Apie 20,000 evakuota. Laukiama ugniakalnio išsiveržiant.

— **Kubos du egzilai** vas. 18 pasamdė Floridėje privatų lėktuvą, ore privertė lakūną pasukti į Kubą ir Kuboje nusileido. Egzilai buvo išvykę iš Kubo 1959.

Amerikos vyrų pareiškimuose pabrėžiamas lietuvių patvarumas priešintis svetimai priespaudai ir Amerikos įsipareigojimas lietuvių pastangas moraliai paremti

"Vakar, vasario 16, buvo Lietuvos nepriklausomybės 46 metinė.

Mes Amerikoje pasididžiudami minime savo nepriklausomybės dieną, tuo patvirtindami natūralią teisę į asmeninę laisvę ir formalų mūsų nepriklausomos valstybės sukūrimą.

Vasario 16 yra panašios reikšmės lietuvių tautai, tik dėl kai kurių kitokių priežasčių.

Mes esam didelis kraštas savo plotu, turtu, jėga, ir mes naudojames daugeliu šios dšnios žemės vaisių. Tarp mūsų gyvena milijonas amerikiečių lietuviško kilimo, kurių daugelis vos vos išvengė tragiškų įvykių laisvę mylinčiame krašte, kuriam likimas nebuvo galėstingas.

Didžiai mūsų daugumai sunku suprasti, kas yra gyventi metų metus dviejų didelių galingų priešiškių valstybių šešely.

Lietuvių tauta tai supranta; tai visa jos mažo krašto istorija.

Šiuose herojiškuose vyruose ir moteryse betgi išliko laisvės troškimas ir pasiryžimas siekti nepriklausomybės, nepaisant visokių pastangų juos palaužti ir užtroškinti.

Dėl šios priežasties 1918 metų dieną, kada Lietuva buvo paskelbta nepriklausoma valstybe, yra minima kaip džiaugsminga išsivadavimo iš svetimio valdymo pradžia ir kaip simbolis vilties šią laisvę atgauti.

Būdama tarp Rusijos ir Vokietijos valstybių, Baltijos erdvėje, kentėjo nuo jų istorijos eigoje ir buvo jų žiaurumo aukas.

Sužymėjęs Lietuvos istorines patirtis iki 1940 metų okupacijos, Dodd tęsė:

"Lietuvos patirtis yra ypatingai prasmingas pavyzdys mum; jis gyvai parodykia konfliktą tarp dviejų nesutaikomų ideologijų ir mūsų moralinį įsipareigojimą nuolat veikti visų pavergtų tautų naudai.

Lietuvos žmonės tvirtai tiki asmenine laisve, savo istorijoje priešinosi svetimai priespaudai ir bet kuriai pastangai nuslopinti turtingą lietuvių paveldėjimą bei gilią tautinę sąmonę.

Lietuvos žmonės griežtai priešinosi ateistinėm programom, kurios siekė sunaikinti bet kurį religinį įsitikinimą bei praktiką ir ją pakeisti komunizmo religija.

KVIEČIAI: darbininkai dar boikotuoja

AFL-CIO vasario 17 atsisakymas pakrauti į laivus kviečius, skirtus Sovietam ar jų satelitams, laikomas pirmu rimtu konfliktu tarp unijų ir vyriausybės.

Iš unijų pusės sakoma:

— Tik 5-10 procentų privačių firmų parduotų ir vyriausybės leistų kviečių gabenami laivais su Amerikos vėliava, nors vyriausybė buvo tvirtinusi, kad Amerikos laivais bus gabenama 50 proc. Jūrininkų unijos atstovas reišė nepasitenkinimą, kad unija esanti vedžiojama už nosies — vyriausybė nesilaiko pažadų darbininkam, ir darbininkai Amerikos laivuose netenka darbo.

Iš vyriausybės pusės: — Prezidentas kreipėsi į unijas, kad nestreikuotų. Darbo sekretorius pasiuntė atstovą į AFL-CIO tarybos posėdį. Ta-

čiau šiuo tarpu unijos laikosi griežtai. Aiškinama, kad Amerikos laivai esą užimti kitiem darbam.

Šią savaitę lieka nepakrauti trys svetimi laivai. Po savaitės, jei boikotas truks, sukliūs 10-12 pakrovimas, ir kviečių prekyba gali būti sukliudyta.

Sovietai pranešė Amerikos atstovui, kad pereitą šeštadienį atplaukė pirmas laivas su kviečiais į Odesą.

Bakeris smarkauja

Senato komisijos apklausinėjamas vas. 19 Robert Baker atsisakė pateikti asmeninius dokumentus, pasiremdamas penktuoju konstitucijos papildymu. Jau išaiškėjo, kad Baker pajamos 1954 buvo tik 11,025 dol., o 1963 jau 2.2 mil. Išnaudodamas tarnybinę padėtį, kaip demokratų sekretorius senate, tarpininkavo firmom ir emė atlyginimus iš abiejų pusių. Pikačiausia, kad įvėlė dar ir savo šefą tada demokratų vadą senatė Johnsoną.

— **Gabano revoliucija** vas. 19 buvo baigta. Prezidentas Mba šaukėsi į de Gaulle, atvyko prancūzų karių šimtinė ir visą Gabano armiją (600) sutvarkė.

— **Anglų laivą Ambassador** vas. 19 ištkio avarija Atlante 1000 mylių nuo New Yorko. Iš 35 vyrų įgulose išgelbėti 21. Gelbėjimo darbus sunkino bangos 25-40 pėdų aukščio.

Siandien mes mažai žinome apie tikrąsias sąlygas šiame krašte, nes yra pastatytas didžiosios propagandos fasadas, kad uždengtų nuo mūsų žvilgsnio Sovietų nepasisekimus šiose srityse.

Jungtinės Valstybės tebeplaiko santykius su nepriklausomos Lietuvos vyriausybės atstovais ir tebeatsisako pripažinti komunistinio režimo iš-

kamšas. Tai yra savaimė ženklas mūsų atsisakymo priimti status quo.

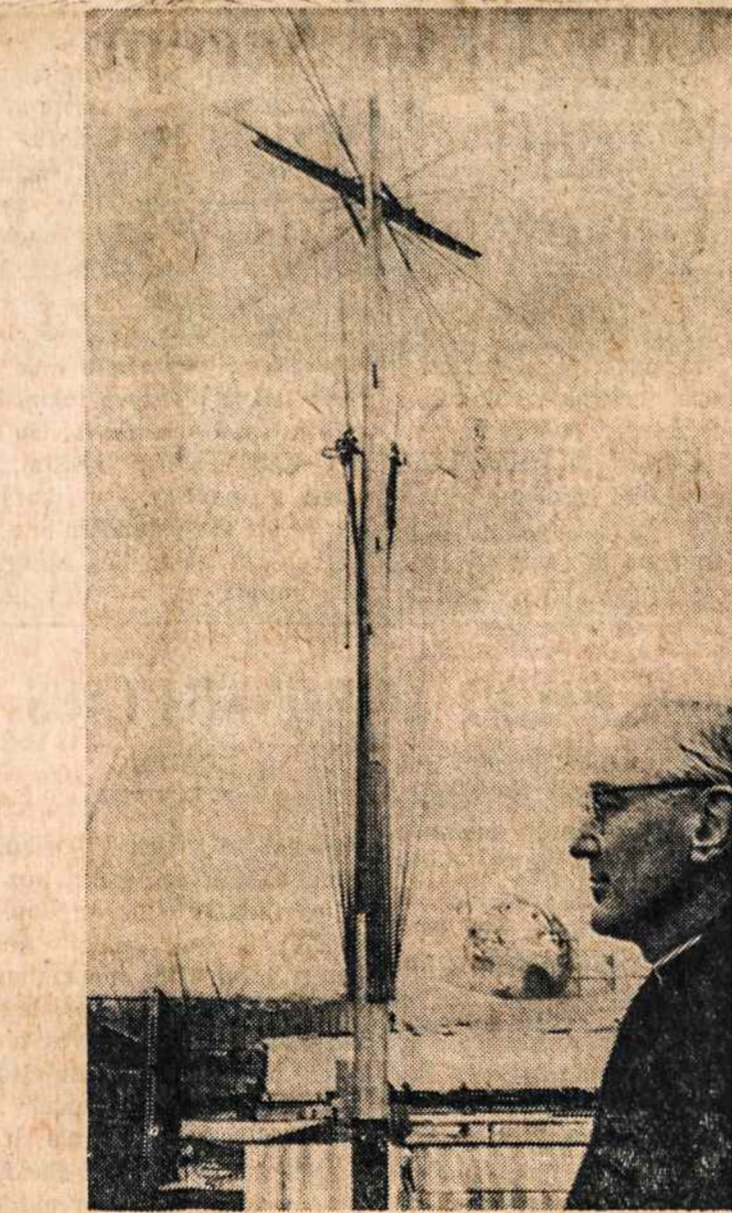
Mes turime niekad nepriimti tokios padėties, kokia dabar yra. Mes turim nuolatos pakartoti savo pasisakymą už nepriklausomą Lietuvą ir už laisvę visom pavergtom tautom, kaip mes tai darome per šias 46 metines tos atminfinos ir džiaugsmingos 1918 metų dienos.

AMERIKA DĖL KUBOS: Nutraukė paramą tik dėl akių?

Amerika vasario 18 paskelbė nutraukusi karinę paramą 5 valstybėm — Anglijai, Prancūzijai, Jugoslavijai, Ispanijai ir Marokui, prekiauvusiom su Kuba.

Paramos nutraukimas betgi neturi praktinės reikšmės Anglijai, Prancūzijai, Jugoslavijai. Iš sumų, skirtų Anglijai, šiem metų buvo belikę gauti tik 5,000, Prancūzijai 30,000, Jugoslavijai 2,000. Su Anglijos min. pirmininku buvė net sutarta, kad jai paramą "nutrauks". Svarbiau Ispanijai bei Marokui.

Pernai Ispanija buvo gavus 61 mil., Marokas 75 mil. Bet paskelbta, kad su tais kraštais eina derybos dėl prekybos su Kuba, ir reiškiamas viltis, kad parama bėl bus skirta. Spaudoje jau aiškinama, kad jų prekyba su Kuba esanti nežymi — per 14 mėnesių tik po 4 kartus laivai sukeliavo. Tuo tarpu kitom 14 valstybių parama nutraukta, nors jos daugiau prekiauja: Graikija — 44 laivai su 102 keliomis, Libanas 45 laivai su 70 keliomis, Italija 7 laivai su 17 keliomis.

V. K. JONYNOS KRYŽIUS Vatikano paviljone būsimoj parodoj.

Komisijoje, kuri tiria prezidento mirtį

Warreno komisijoje, kuri tiria prezidento Kennedy nužudymą, esą asmenų, kurie turį ryšių su komunistinėm organizacijom. Toki kaltinimai taikomi Norman Redlich, kuris yra specialus padėjėjas komisijos vyriausiam tardytojui J. Lee Rankinui. Kaltinimus išskėlė Kalifornijos "Jaunieji respublikonai". Jie pateikė medžiagą, iš kurios aiškėja Redlichio ryšiai su "Emergency Civil Liberties Committee", kuris senato vidaus saugumo komisijos 1956 buvo priskirtas prie komunistų frontinių organizacijų.

Redlich pareiškęs, kad tam "Emergency" komitetui mokesčių niekad nemokėjęs, pasisakė esąs "Civil Liberties Committee" tarybos narys.

— **Anglai** reiškia nepasitenkinimą, kad R. Kennedy buvo pasiūstas į Aziją Malaysijos reikalom nepaaišnavus Anglijos vyriausybės. Vadina veidmainiavimu, kaip rašo U. S. News..., kad Amerika siūncia pagalbą Sukarno, kurio kareiviai šaudė į anglius, o tuo tarpu šaukia anglam, kam jie siūncia Kubai autobusus.

ROBERT BAKER, korupcijos didvyris.

Vis tik Lietuva niekadosis nebus rusiška

Dr. S.A. Bačkis, žymėdamas nepriklausomybės minėjimų prasmę kalbėjo Clevelande:

Vasario Sešioliktąją švęsdami, mes vieningai ir iškilmingai pasauliui primename, kad nors Lietuva yra Sovietų okupuota ir Lietuvių tauta neša sunkų vergijos jungą — Lietuvos valstybė de jure tebeegzistuoja.

Lietuvos valstybės de jure egzistencija suteikia Vasario Sešioliktosios minėjimui ir oficialumo ir didingumo. Už tai mes ypačiai esame dėkingi JAV Prezidentui, Vyriausybei, Kongresui ir Tautai, kad nuo 1940 metų JAV atsisako pripažinti Lietuvos inkorporaciją į Sovietų Sąjungą ir laiko galiojančiomis visas sutartis, kurias jos yra su Lietuva pasirašiusios. Dėl to Lietuvos Pasiuntinybės ir Konsulatai oficialiai gali egzistuoti ir veikti. Ir čia ir daugely kitų kraštų tos mūsų valstybės įstaigos figūruoja oficialiuose sąrašuose.

Ar pabaltiečių padėtis kitokia?

Kartais sakoma, jog pabaltiečių kova skirtinga yra negu kova kitų kraštų. Mat, šalia kovos dėl Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo, — mes turime dar padaryti visa (1) kad Lietuvos valstybės teisinės ir politinės egzistencijos pripažinimas būtų išlaikytas, (2) kad tas pripažinimas būtų apsaugotas ir nieku nepažeistas. Tai yra specifiniai mūsų kovos bruožai. Nežiūrint to, esmėje mūsų pastangos kovojant dėl nepriklausomybės ir laisvės sutampa su visų kitų pavergtų kraštų žmonių kova. Ir jie ir mes siekiame, kad esama Europoje padėtis nebūtų laikoma galutine ir vadinamasis status quo nebūtų pripažįstamas. Tuo reikalu gražiai yra pasisakęs, velionis JAV Prezidentas John F. Kennedy, kada 1963 birželio mėn. vienoje savo kalboje yra pabrėžęs: "Europos padalinimas prieštarauja istorijos eigai..."

Ar taikūsis sambūris siekia taikos?

Ryšium su vedama pabaltiečių ir kitų pavergtųjų laisvajame pasaulyje kova dėl laisvės, atsiranda žmonių, manančių, jog padėtis reikia imti tokia,

Tuos sukilimo vado Kosto Kalinausko žodžius, tartus rusam, priminė dr. S. A. Bačkis, kalbėdamas Vasario 16 d. minėjime

kokia ji yra siekiant taiką išlaikyti. Jie įtaigoja, jog Sovietų Sąjungoje ir jos dominacijoje esančiuose kraštuose nauji vėjai pučia. Taikūsis sambūvis esąs ir įmanomas ir reikalingas. Sovietai, ginčui su Kinija didėję, susiprasia, jog jiems reikia susitarti su Vakarais. Į Europos padalinimą, reikią žiūrėti, kaip į pastovų dalyką. Vakarams jokie pavojai iš Sovietų Sąjungos nebegresia. Tik Sovietai biją Vakarų grėsmės. Dėl to reikią Sovietus įtikinti vakariečių taikos noru ir taikųjį sambūvį praktikuoti bei ieškoti bet kokių mainus su Sovietais ir komunistiniais kraštais plėsti, kad Sovietai įsitikintų Vakarų taikingumą.

Atsako į tai Chruščiovas:

Tokius teigimus sugriauna pats N. Chruščiovas. Štai keli jo pareiškimai, kuriuos randa me Congressional Record (žr. 1964.L30d. numeris 16, p.p. A381-A382). Pagal ten pateiktas informacijas, 1963.VI.21d. N. Chruščiovas pareiškė komunistų partijos centro komitete: "Mes norime, — ir tai nėra tik intencija, darbas jau yra atliekamas, — iškasti gana gilia duobę, ir mes nesigailėsime pastangų dar gilesnę ją iškasti ir joje ant visados kapitalistinė santvarką palaidoti."

Kiek vėliau, 1963.VII.14 d. Sovietų spaudoje toks pareiškimas tilpo: "Mes ne tikimės tikime kapitalizmo sunaikinimo, bet mes dar viską darome, kad tai įvyktų kiek galima greičiau." (Congress. Record, 1964.L28d. Nr. 14, p.p. A355-A356).

Paaikšina Rostowas

Apie tai, ką N. Chruščiovas teigia, mes randame ir kitus šaltinius. JAV valstybės departamento biuletenyje ("The Department of State Bulletin") 1963.X.7 d. numeryje yra JAV valstybės departamento tarybos politikai planuoti pirminio, K.W. Rostow, straipsnis — "The Role of Germany in the Evolution of World Politics". Pagal p. W.W. Rostową, — komunistų viršūnės pastaruoju metu yra padariusios pareiškimų, kurie tariama tarptautinės įtampos atoslūgi nevertina.

Pirma, jos yra pabrėžusios, kad negali būti ideologinio sambūvio... Tai suprastina taip, kad tenorima ta sambūvį apriboti tik pastangomis atominio

DR. ST. BAČKIS

kapitalizmo sunaikinimą. Mes ne tikimės tikime į neišvengiamą kapitalizmo sunaikinimą, bet mes viską darome, kad tai įvyktų kiek galima greičiau." (Congress. Record, 1964.L28d. Nr. 14, p.p. A355-A356).

Jei Sovietų Sąjunga šiandieną skelbia "taikųjį sambūvį", ji todėl tai daro, jog "jaučia, kad militarinis balansas kalba jos nenaudai," sako Marshall D. Shulman, garsiosios Fletcher mokyklos teisės ir diplomatinės profesoriaus (žūr. "Stalin's Marshall D. Shulman, Harvard University Press). Kas liečia nuolatine Sovietų Sąjungos taikos ofenzyvą, prisimintini vieno komunistų lyderio — Manuilsky — pasakyti žodžiai 1931 metais. Jis taip sakė: "Šiandieną dar mes nesame pakankamai stiprūs atakuoti. Mūsų laikas ateis už 20 ar 30 metų. Tada, buržuazija turės būti užmigdyta. Tuo tikslu mes vesime taikos ofenzyvą tokią, kuri bus įspūdingiausia iš visų laikų. Kapitalistiniai kraštai, li-gūsti ir pakrikę, su įkarščiu darbuosis savo sunaikinimui. Ir kai tik jų galimybės apsiginti bus sunykusios, — mes jiems

karo pavojui sumažinti. Be to, tai taip pat reiškia, jog komunistai turi intencijų daryti visa, pagal jų turimas priemones, kad jų galia ir įtaka stiprėtų. To paties autoriaus teigimu, pagal turimas informacijas komunistai niekur pasaulyje nėra sumažinę pastangų savo įtakai ir galiai plėsti vakariečių sąskaiton. Pastarieji įvykiai įvairiuose kraštuose, apie kuriuos kasdien spauda rašo, tai kaip tik patvirtina.

Antra, komunistai yra pasakę, jog jie tikisi ir laukia momento, kada vakariečių tarpe vadinami "vidiniai prieštaravimai" padaugės ir padidės. Komunistai tikisi, kad jie galės tinkamai tuos prieštaravimus savo naudai pakreipti. Ir W.W. Rostow teigia, jog tai yra rimti įspėjimai, kuriuos rimtai reikia dėmesin priimti.

Buržuazijos užmigdyto viltys

Tai, kas pasakyta N. Chruščiovo ir W.W. Rostowo, mums aiškiai parodo, kad Sovietų Sąjunga nėra (1) savo komunistinių įsitikinimų sušvelninusi ir (2) savo ekspansijos ir įtakos siekimų atsakijusi. Sovietų Sąjungos užmačios ir pavergtų tautų engimas nėra sumažintas. Ji nelinkūsi atsiskirti nuo to, ką turi, ir pasiryžusi yra vis daugiau dar laimėti.

Tad "pakelkime žygį už mūsų motiną Tėvyne, už Lietuvos valstybę", kaip ragino Laikinoji Lietuvos Vyriausybė, 1918. XII.29 d. atsišaukime į Lietuvos piliečius, kad galėtume pakartoti, ką vienas 1863 m. sukilimo vadų, Kostas Kalinauskas, mirdamas rusams pasakė: "Kad ir kažkaip terorizuojama Lietuva — vistiek niekadosis ji nebus rusiška".

KAS NAUJO IR KONKRETAUS ŽODŽIŲ POTVYNY

SPAUDA

Aidai Nr. 1 pereinū metų kultūrinio gyvenimo apžvalgoje rūpestingai suminėjo metuose pasireiškusius rašytojus, dailininkus, muzikus, teatroalus, o vertinamųjų pastabų jau daugiau skyrė visuomeniam gyvenimui.

Dėl kiliosios diskusijos, ar geriau, kad bendruomenės seime Toronte dalyvavo atstovai, rinkti tarybų ir valdybų, ar būtų geriau, jei jie specialiai būtų rinkti visuomenės, žurnals pasisakė už pirmąją galimybę.

Dėmesio vertas toliau žurnalo apžvalgos platus pasisakymas prieš labai išplitusį reiškinį — kalbose ir pareiškimuose žodžių jūras be aiškaus ir konkretaus turinio. Tuo metu įvertino ir Vliko kreipimąsi po konferencijos į visuomenę. "Po sukaktinės konferencijos Vlikas nepasakė, kaip seniau, rezoliucijų, bet tik bendro pobūdžio "žodį visiem lietuviams" kurio turinį sudaro: pagyrimas Vlikui ir politinėms srovėms, "kurios darė lemiamas reikšmės sprendimus Didžiajame Vilniaus Seime, atkūrė nepriklausomą Lietuvos valstybę..." ir sukūrė Vliką (užmirštant rezistencines organizacijas bei kitas politines sroves, dalyvavus

rias visuomenė neturi žinoti, arba nieko konkretaus neturima".

Tolimesnis atsakingų, taigi apgalvotų, neatsitiktinių, pareiškimų nagrinėjimas paremia bendrą išvadą, kad esame laikuose, kada žodis nupiginamas, vartojamas be aiškaus ir konkretaus turinio. Iš čia eina ir praktinė išvada: žodžiai, nors jie skirti skaitytojui, nepaliečia skaitytojo nei širdies nei proto, nepakursto jo nei veiktį nei galvoti; žodžiai sutinkami kaip infliacinis pinigas.

Zurnals teisingai atkreipė dėmesį į šį išplitusį žodžio nuvertinimą. Pasisakymas prieš tuščius žodžius, visuomeniniame gyvenime vartojamus, yra lyg ir tęsinys pasipurtymo, kuris buvo pasireiškęs savo laiku manifestu prieš "kultūrinį nuosmūgį". Tada tai lietė kultūrinį, kūrybinį gyvenimą, dabar liečia visuomeninį.

— Kinai pasiskelbė Mandžurijoje radę naftos. Jei galėtų ją eksploatuoti, tada nebūtų taip priklausomi nuo Sovietų.

galutinį smūgį suduosime." (žr. Exil et Liberte, Janvier 1964, pusl. 4, gen. L.M. Chassin strp. — "Caveant Consules".)

Išvados mums:

Vasario Sešioliktąji yra mūsų vieningumo, ilgos ir kruvinos kovos bei lietuvių tautos valios pareiškimo žygis. Tai turi mus įkvėpti ir apjungti. Sovietų Sąjungos siekimai mūsų atžvilgiu žinomi ir mums pavojingi. Sovietai siekia ne tik sukommunistinimo, bet surusini mo ir lietuvių sutirpdinimo rusų masėse. Jie veda ne tik religinę kovą prieš lietuvius, bet ir tautinę, kultūrinę, ekonominę kovą. Jie siekia net gimtosios mūsų kalbos vartojimą palapsniu iš gyvenimo išstumti ir nutylėti visa, kas Lietuvos didybę, praeitį, istoriją, individualybę primena. Lietuviai iš savo žemės verčiami vykti Sovietų Rusijos gilumon, o Lietuvos atgabenami įvairiais pretektais rusai.

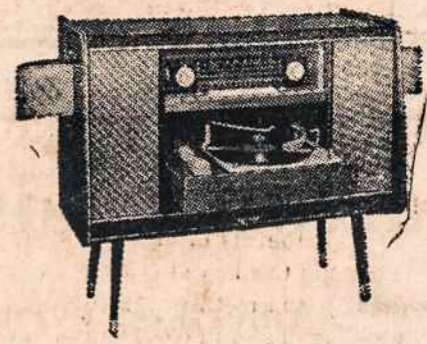
Savo galinga, sistematinga ir rafinuota propaganda Sov. Sąjungą migdo pasaulio sąžinę, pridengdama savo nusikaltimus gražiais šūkiams ar kaltes kitiems primedama. Ji migdo ir lietuvių budrumą. Išleisdama vieną kitą kunigą Romon, vieną kitą lietuvių vakarų pasaulin pas savo šeimą, — išleisdama vieną kitą turistą Lietuvon — ji savo propaganda laimi sau "humanizmo", "tolerancijos", "sušvelnėjimo" laurus. Faktiškai tai tėra tik akių mokinimas ir vakariečiams ir mums. Dar su viršum 100,000 lietuvių nesugrąžinti Lietuvon iš Rusijos tundry; tūkstančiai lietuvių gyvena laisvajame pasaulyje negali susijungti su savo šeimomis, ar turėti ryšius, prie kokių vakaruose jie priprate yra. Lietuviai negali savo žemėje naudotis laisvėmis, kurias jie turėjo nepriklausomybės metais. Jie kapų tyloje turi nešti Sovietų vergijos jungą, apie kurį daug kas pamiršti nori.

Tad "pakelkime žygį už mūsų motiną Tėvyne, už Lietuvos valstybę", kaip ragino Laikinoji Lietuvos Vyriausybė, 1918. XII.29 d. atsišaukime į Lietuvos piliečius, kad galėtume pakartoti, ką vienas 1863 m. sukilimo vadų, Kostas Kalinauskas, mirdamas rusams pasakė: "Kad ir kažkaip terorizuojama Lietuva — vistiek niekadosis ji nebus rusiška".

Tiktai 3 dienos

SVENČIŲ IŠPARDAVIMAS

Sumažintos kainos visiems vokiškiems HI-FI ir TV

SIS STEREO

DABAR TIK

\$219.50

JŪS SUTAUPOTE

\$120

BLAUPUNKT

AM - FM - 2 trumpos bangos - Stereo Phono 6 garsiakalbiai - Pilnai uždar. durimis dėžė.

Garantuota mūsų štabo 12 vokiečių išmokytų mechanikų

GERMAN HI-FI

YORKVILLE — 245 East 86th Street — Tel. FI 8-9750

NEW YORK — 1574 Third Avenue (89th) — EN 9-3366

BROOKLYN — 58-24 Myrtle Avenue — EM 6-5450

Mes taisome vokiečių ir amerikiečių gamintus High Fidelity ir į juostas užrašomus aparatus.

DABAR JŪS GALITE APLANKYTI savo artimuosius Lietuvoje. Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname visas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnoms informacijoms rašykite/skambinkite daugiausia patyriusiam kelionių biurui į R. Europą

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 W. 45 Street, New York 36, N.Y. • Tel. Circle 5-7711

Cosmos Parcels Express Corporation

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kurią SSSR dalį. Licensed by V/O Vneshepostorg

SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAVEJAS NIEKO NEMOKA

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausį skyrių:

- NEW YORK, 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
- NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street CH 3-2583
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-8808
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, Mass. — 359 West Broadway Tel. 268-0068
- BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halsted Street WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N.W. GL82256
- HAMTRAC, Mich. — 11333 Jos. Campau TO 7-1575
- HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Av., Tel. 2338030, 2460215
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-0440
- YONKERS, N. Y. — 555 Nepperhan Ave. GR 6-2681
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street FO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street CR 2-6337
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS

IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkėms, maišytos, spalvotos, lovmos užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigliausiomis kainomis. Specialus patarnavimas parduotuvės pakietus į Europą. Užleikite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 Orchard St. Tel. AL 4-8319 New York 2, N. Y.

SIŪSKITE Į LIETUVĄ IR SSSR

DOVANŲ SIUNTINIUS

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui, sukneli! Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu TUOJAU!

Išpardavimas nepaprastai žemom URMO KAINOM

atraižų vilnonės medžiagos - importuotos ir vietinės — 3 - jose krautuose

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525

Cor. DELANCY, N.Y.C.

KRAUTUVĖS ATVIROS KASDĖN IR SEKMADIENIAIS, ISSKYRUS ŠEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAK.

S. Beckenteino krautuose kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai

Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancy Street.

Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

S. J. PALTUS (vidury), Rezoliucijoms Remti Komiteto vicepirmininkas organizaciniais reikalais, su savo talkininkais. Iš k. į d. dr. P. Pamatitis, Z. Brinklėnė, J. Andrius, B. Lembergaitė, S. J. Paltus, N. Onyx-Virand (estė), J. Motiejūnas, I. Mažeikaitė ir R. Bureika. Nuotr. L. Kančausko.

REZOLIUCIJOMS REMTI VYKDOMASIS KOMITETAS iš k. į d. G. A. Petrauskas, B. Nurmsen (estas), L. Valiukas — pirm., Narda Onyx-Virand (estė), A. Skirius ir A. Reins (latvis). Nuotr. L. Kančausko.

Nesutarimai Lietuvos Taryboje prieš Vasario 16

Keli nariai pasitraukė prezidiumas atsistatydino

Vasario 16 aktas buvo visų Lietuvos Tarybos narių sutartas ir pasirašytas tokiu metu, kai atrodo, kad Taryba pabrėgia. Keturi Tarybos nariai buvo pasitraukę, prezidiumas buvo pirmininku Antanu Smetona atsistatydinęs. Kas čia buvo užklūpęs, dėl ko nesutarta?

VOKIEČIŲ SIEKIMAI

Vokiečiai dar 1917 metų pabaigoje buvo pradėję taikos derybas su rusais bolševikais. Su jais susitaikius, vokiečių karinė vadovybė tikėjosi visas savo jėgas permesi į vakarus prieš prancūzus bei anglus ir karą laimėti. Bolševikai gi, negalėdami kariuoti, nes reikėjo viduje susitvarkyti ir įsistiprinti, taikos derybas Lietuvos Brastoje vilkino. Jie tikėjosi visų kariaujančiųjų pakrikimo ir paskui pasaulinės revoliucijos. Sunkindami derybas, bolševikai reikalavo, kad taika būtų sutarta "be aneksijų ir kontribucijų" t.y. nebūtų pasilaikoma užkariautų žemių ir nebūtų reikalaujama karo nuostolių atlyginimo. Vokiečiai su tokiomis sąlygomis nenorėjo sutikti. Kam gi jie pagaliau liejo kraują, kad savo valstybės nepraplėstų ir karo nuostolių neatsimtų? Bet nebuvo ir patogu parodyti pasauliui, kad Vokietija yra grobikė: nepripažįsta tautų apsisprendimo laisvės, pasilaiko užkariautas svetimas žemes. Reikėjo, kad patys tų žemių gyventojai pareikštų norą palikti sąjungoje su Vokietija. Gi rusai bolševikai savo ruožtu, nors ir pralaimėję, nenorėjo atsakyti nė vienos pėdos žemių, kurias buvo valdžiusi caristinė Rusija. Lietuva buvo abiejų priešų tykomas grobis. Ką Lietuvos Taryba turėjo daryti?

TARYBOS SIEKIMAI

Lietuvos Taryba, vokiečių spaudžiama, priėmė 1917 gruodžio 11 nutarimą, kurio pirmą dalimi skelbiama atstatoma nepriklausoma Lietuvos valstybė, o antra dalimi pasizadama su Vokietija sudaryti amžiną ryšį. Buvo laukiama, kad dėl to nutarimo vokiečiai tuojau pripažins Lietuvos nepriklausomybę ir Lietuvos atstovus įsileis į taikos derybas Lietuvos Brastoje. Tačiau nieko panašaus nesulaukta iki 1918 metų pradžios.

Vokiečiai reikalavo, kad Lietuvos Taryba praneštų, jog nu-

traukiami "visi buvę ryšiai su kitomis valstybėmis", bet nieko neminėtu apie sutartis su Vokietija. Toks raštas turėjo būti įteiktas Sovietų Rusijai. Tuo būdu vokiečiai norėjo uždengti savo kėsulus: parodyti bolševikams, kad Lietuva nuo Rusijos atsiskiria, bet nutyli, kad jungiasi su Vokietija. Taryboje besvarstant, prieta išvados, kad reikia aną gruodžio 11 nutarimą pakeisti nauju, kuriame nieko nebūtų minima apie sutartis su Vokietija. Nauja rezoliucija, pasiūlyta St. Kairio ir P. Klimo, buvo tokia:

Lietuvos Taryba, kaip vieningai lietuvių tautos atstovybė, atsiėmusi pripažintą tautų apsisprendimo teise ir lie-

tuviu konferencijos nutarimu Vilniuje rugsėjo mėn. 17-22 d. 1917, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratiniomis pagrindais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskirianti nuo visų valstybių ryšių, kurie kada nors yra buvę su kitomis tautos. Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad Lietuvos valstybės vidaus tvarkai ir santykiams su kaimynais nustatyti yra reikalinga, kiek galima greičiau, suaukti Seigiamasis Seimas, visų Lietuvos gyventojų demokratinio būdu išrinktas.

Ši rezoliucija, priimta 1918 sausio 8, buvo labai artima Vasario 16 aktui. Rezoliucija turė-

jo būti įteikta tiek Sovietų Rusijai, tiek ir Vokietijos atstovams taikos derybose. Už tą rezoliuciją balsavo 12 Tarybos narių, 2 susilaikė, 3 balsavo prieš, 4 nedalyvavo posėdyje. Prieš rezoliuciją aiškiai pasisakė Tarybos pirmininkas A. Smetona pareiškdamas: "Mes neprivalome mainyti gruodžio 11 nutarimų" (protok. 31).

Kad juos reikia mainyti ir be vokiečių žinios viešai skelbti nepriklausomą Lietuvą ir tuo būdu nusikratyti pažadėtų su Vokietija sutarčių, aiškia i reikalavo ne tik St. Kairys savo grupės (socialdemokratų) vardu, bet ir A. Stulginskis, J. Staugaitis, A. Petrulevičius, K. Bizauskas, P. Klimas. Buvo dar nutarta užklausti Vokiečių vyriausybės: 1. ar pripažįsta Lietuvos valstybę, 2. ar sutinka krašto valdymą perduoti Lietuvos Tarybai, 3. ar sutinka iš Lietuvos išvesti savo kariuomenę?

Tai, Lietuvos Taryba, kad ir ne visiem jos nariams sutinkant, suko griežtesnės su vokiečiais kalbos keliu. Kas iš to išėjo?

NESUTARIMAS TARYBOJE

Besitariant su vokiečiais, paaiškėjo, kad jie iš anksto jokių pažadų Lietuvai neduoda. Taip pat aiškėjo, kad i Lietuvos Brastos taikos derybas atstovai nebus įsileidžiami. Ar verta tada buvo daryti vokiečiam dar kokias nuolaidas? Sis klausimas sukėlė gyvas, kraštas ir ilgas diskusijas Tarybos posėdyje sausio 26.

St. Kairys įrodinėjo, kad vėl tenkinti vokiečius ir grįžti prie gruodžio 11 nutarimo "būtų nusidėjimas" (protok. nr. 45). J. Vileišis ir St. Narutavičius siūlė, kad tas nutarimas būtų visai panaikintas (anuliuotas). A. Stulginskis, P. Klimas, J. Staugaitis ragino dar kartą kreiptis į vokiečius ir reikalauti, kad būtų raštu atsakyta: ar Vokietija pripažįsta nepriklausomą Lietuvą, ar perleis Lietuvą valdžiai Tarybai, ar sutinka iš krašto atitraukti savo kariuomenę?

A. Smetona priešinosi, nurodydamas, kad Vokietijos užsienio reikalų atstovas Nadolny žodžiu ir laiškeliu J. Šauliui pažadėjo, jog Vokietija pripažin-

sianti Lietuvos valstybę gruodžio 11 pagrindu. To esą pakanka. "Nadolny atsakymas mane patenkino, — kalbėjo A. Smetona. — Jei Taryba nepatenkina atsakymu ir reikėtų siųsti dar delegaciją, tai prezidiumas turėtų atsakyti. Tegu tada dauguma pastato priešakin savo žmones". J. Saulys aiškino: "Jei mes atsakysime nuo gruodžio 11 nutarimo ir neduosim Vokietijai jokių garantijų, tai Vokietijoje nieks, net social demokratų, mūsų neparems. Tas kelias veda mus į prapultį".

Po tokių diskusijų reikėjo padaryti sprendimą: pranešimas Rusijai ir Vokietijai turi būti vienodas ar skirtingas, kaip vokiečiai norėjo. St. Kairys siūlė, kad abiem didiesiems kaimynams būtų pasiųstas vienodas pareiškimas, būtent, sausio 8 rezoliucija, artima Vasario 16 aktui. A. Smetona ir J. Saulys vis dar spyrėsi: esą panaikinus gruodžio 11 nutarimą, būtų panaikinta ir Taryba. Buvo pasiūlyta: bolševikams pranešti, kad Lietuva išein iš Rusijos valstybės sudėties, o Vokietijai — pakartoti gruodžio 11 nutarimą su tokia pastaba:

Lietuvos Taryba, pranešdama apie tai Vokietijos vyriausybei, šiuo prašo pripažinti nepriklausomą Lietuvos valstybę, kartu pareiškdamas, kad galutinai nustatyti Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kaimyninėmis valstybėmis privalo Steigiamasis Lietuvos Seimas.

Šiuo priedu sutartys su Vokietija padarytos priklausomos nuo Lietuvos seimo. O jis gali ir nesutikti... Žinoma, pirmiausia nesutiko vokiečiai, kad gruodžio 11 nutarimas būtų kuo nors apbrjiamas. Veltui dauguma Tarybos narių dar stengėsi vokiečiam neįsipykti. Daugiau nuolaidų vokiečiam nesutiko daryti M. Biržiška, S. Kairys, S. Narutavičius, A. Stulginskis, J. Vileišis. Susilaikė — J. Staugaitis, J. Smilgevičius, J. Valokaitis. Už gruodžio 11 nutarimo pakartojimą su aukščiau minėta pastaba balsavo 12 narių. Kadangi St. Kairio silypymas nepraejo, tai įsiai ir trys Tarybos nariai (Vileišis, Narutavičius, Biržiška) pasitraukė. Lietuvos Taryba pradėjo braškėti. S. Suž.

SV. JONO gatvė Vilniuje. Lietuvos Taryba visuose savo pareiškimuose pabrėždavo Lietuvos sostinę Vilnių.

ma pečiais ir netyčia užmindama sūniui ant lopelės.

Tas sucypė, o Ritita, išsigandusi, spygtelėjo.

— Ak, mano vargšelis!

Sūniukas, šlubčiodamas vieną koją, puolė į kabinetą, ieškodamas prieglaudos grafienės rūbo klostėse. Ta pašoko iš kėdės, metė plunksną, iš karto atstūmė gyvūnelį, bet, pagaliau, pažinusi jį pro savo auksinius akinis, tarė nustebusi:

— Bet juk tai Nana! Rititos kalikė!

Nana, o ne kitaip, vadinos Rititos kurtelė... Jos pusbrolio grafiuko, dovana!

— o —

GRAFIENĖ Santa Maria buvo nepaprastai pilna moteriškė. Jos apkūnus stuomuo, gyvaplaukiai, kurie augo ties viršutine lūpa, jos gilus, žemas balsas buvo jai tarp X miesto juokdariusių nupelnes "seržanto Santa Maria" pavardę. Tačiau, nors ji ir atrodė kaip vyras, turėjo jautrią, moterišką širdį. Jos kišenė amžinai buvo atvira, ranka veikė padėti tikriems ir apgauliems pavargėliams, o namas visados buvo parengtas priimti nesukaitomus jos bičiulius ir gimines. Mat, Dievas, nedavęs patirti jai motinystės malonumų, apdovanojo tokia sūnėnų ir dukterėčių daugybe, jog buvo

pusė kapos tų, kurie varžydavosi dėl garbės vadinti ją "teta Rože".

Palikuonė vienos iš seniausių Andaluzijos giminių, ji gyveno visiškai laimingai. Metai po metų slinko ramiai ir vienodai. Dėl to nuostabaus priešingumo, kuris taip dažnai apvaldo žmonių protus ir dėl kurio atiduodame savo meilę tam, kas yra mūmuse mažiau verta, grafienė turėjo vieną ligustą polinkį, kurį joje pagimdė taurus palinkimas gūsti nelaiminguosius ir padėti likimo nuskriaustiems. Kaip Neronas norėjo garsėti grojimu fleita, Richelieu — savo eilėmis, taip grafienė norėjo garsėti nelaiminigausia pasaulio moteriške ir turėti teisę, kaip antra Didona, sakyti, galingai dūsaujant, kad net subklusdavo jos kabinetu lemos: Non ignara mali miseris succurre disco (Pažinusi nelaimę, moku padėti nelaimingiesiems).

Jai buvo toks pat gailėstingas darbas sušelpiti pavargėlius, sakant jam balsu: "Zinau, kas tai yra kentėti!", kaip ir iškelti pokylį, su atdūsiu sušunkant: "Kadangi pati dauk verkiu, noriu, kad kiti linksmintų."

Išauklėta tyroje padoringos moteriškės dvasioje, kur mergelė tampa žmona, o žmona šeimos motina, niekad nesileidusi drumstais vyriškais vandenimis, ji sprendė, kad visi yra į ją panašūs, ir žiūrėjo į jaunimą, kuris linksminosi jos salionuose, švento namo akimi ir kartojo dūsaudama:

— Brangūs angelėliai! Kaip jie linksmina... Kokie jie smagūs. Toks būtų šiandien buvęs ir mano vargšas Lucio!

Mat ir grafienė buvo pergyvenusi vienintelę nelaimę, kurios atminimui niekas iš jos širdies negalėjo išdildyti: ne laiku gimė vyriškas įpėdinis, kuris turėjo būti ateityje įžymiu Santa Marios namų šulau.

Bažnyčia atsisakė jį krikštyti, bet grafienė vis tiek praminė jį Liudviko vardu, kuris jau trečias šimtmetis buvo vartojamas Santa Marios namų pirmgimiams praminti, ir savo vaizduotėje visomis dorybėmis papuošė nelaiškį turtų paveldėtoją. Nuo to laiko ji ėmė nešioti ir tą lengvą gedulą, kurio niekad nenuimdamo, juodai rengdamasi ir didžiausios iškilnėmis, o laiškuose artimesniems žmonėms visados pasirašinėdavo: Nelaiminga draugė grafienė de Santa Maria.

Jei prie to dar pridėsime patriotizmą (espaniolizmą), kuris yra labai retas pas tos aplinkos moteris, didžiavimasis savo gimine ir nuosirdu, visados gerų norų kupiną, nors ne visados tinkamai nukreiptą dievo-

tumą, niekam nepasirodys nuostabu, kad gera grafienė atsikėlė ankti, kad galėtų nueiti į bažnyčią Pelenų trečiądienį, praleidžia naktį balijuje, ir kad praleidžia atliekamą laiką, pati savo ranka pasirašinėdama šv. Vincento Pauliečio draugijos raštus.

Tą jos darbą, kaip žinome, sutrukdė Rititos kalikė ir paskui ją įėjusios trys pusserės, šaukdamos chorų:

— Labą dieną, tetule! Ar tetule jau pasilsėjo?

Grafienė nusiėmė auksinius akinius ir savo giliu balsu atsiliepė:

— Ką tai reiškia? Jūs tokios ankstyvos paukštės šiandien?

— Ansktyvos paukštės — pakartojo Ritita, pabučiuodama grafienę ir abu veidus ir atsisėdama prie jos kojų ant mažos kėdutės. — Jei tai vadinama ansktyvais apukščiais, tai ką tetule pasakys, sužinojusi, kad aštuntą valandą jau buvome šv. Izidoriaus bažnyčioje, pelevnėje...

Blanquita, išgirdusi tą įžūlų melą, persižegnojo, o Adelina, truktelėjusi ją už apsiausto, visai laisvai pridūrė:

— Matote tetule, kad mokame gerai laiką sunaudoti.

Grafienė nusišypsojo, nudžiuginta savo dukterėčių dievotumo, ir, pastebėjusi žymę,

kurią Ritita buvo pasidariusi ant kaktos, sušuko juokdamasi, tarsi iš statinės:

— O, ho, ho! Kunigas suprato, su kokia gera avela turi reikala, ir ją pasižymėjo! Pasižiūrėk į veidrodį, brangioti, pasižiūrėk!

Ritita įtraukė kaklą, kad galėtų pasižiūrėti į puikų veidrodį, kuris puošė marmorinį židinį, ir, šluostydama kaktą skepetaitu, pasipiktinusi tarė:

— Nesistebiu... Man reikėtų viso maišo pelenų, kad šiandien galėčiau nusizeminti. Sakau tetulei, kad visą naktį akių nesudėjau iš piktumo.

— Iš piktumo? Kas gi tave taip užrūstino brangioti?

— Kas? O gi kas, jei ne tas biauzybė sutalėjęs gubernatoriumus. Jis mane taip užrūstino, taip pat ir visus, kurie buvo vakar pas tetulę balijuje.

— Bet kas atsitiko! --- sušuko nustebinta grafienė — Kalbėk aiškiau. Nieko nesuprantu.

— Nieko, nieko neatsitiko! — su mandagia pašaipu atsakė Ritita. — Tik tas gubernatoriumus Sančo Panča vakar viešai pasakė, kad gali lažintis iš savo pareigų, jog daugiau nešoksime ispaniško menueto. Girdi, tai buvusi demonstracija, prieš konstitucinę valdžią, ir jis turįs teisę pasodinti grafienę de Santa Marią į kalėjimą!

(Bus daugiau)

KURKĖ

LUIS COLOMA

(2)
Ritita pirštų galais priėjo prie uždangų ir pažiūrėjo, o paskui priėjo ir abi pusserės, Blanquita vis spirdamasi, o Adelina sustingusi kaip lėlė.

Po valandėlės Ritita atsitraukė nuo durų, tramdydama juoką. Kuštelėjusi kažką abiem mergaitėm, staiga prisirtino prie marmorinio židinio ir, padžiūsi pirštą į išblėsčius pelenus, pasidare ženklą ant kaktos. Blanka pažiūrėjo į ją nustebusi, o Adelina ėmė juoktis, tardama:

— Ak! tu nenaudėlei!

— Cit! — kuštelėjo Ritita, grumdamas jai vėduokle. — Teta atrodė nusiteikusi. Matyti išdaiga su laikrodžiais neišėjo aikštėn... Jau aš visą kalbę imu, tik atminti, pritar-kite, man visame kame, o jei teta...

— Ne, ne, mano brangioti! — su piktumu nutraukė Blanka. — Aš nemeluosiu.

— Žiūrėkite, kokia švent! pašiepė Ritita. — Aš nemeluosiu! Ką gi, bijai nueiti į pragarą, ar ką?

— Nesvarbu, ko bijau, o ko nebijau: užtenka, kad nemeluosiu, — griežtai atrėžė Blanka.

— Bet, mano brangioti, išsimauyk rytoj švestame vandenyje arba nueik išpažinties ir būsi išganyta!

Adelina pakėlė akis į viršų, paniekinamai tardama:

— Nepakenčiamos tos dartinės šventuolės. Senovėje tokios bent eidavo į dykumas ir palikdavo kitus ramybėje. Ko gi atvaziavai, teisumo veidrodį?

— Todėl, kad mane prievarta atvežėte.

— Labai gerai, bet kada jau esi čia, — įsikio Ritita, griebdama ją už apsiausto, — tai bet sėdėk ir tylėk. Atsimink, kad jei leptelsi ką nors nereikalingo, pasakysiu tetai, kad Ramiro Perez jau tris laiškus tau parašė...

— Bet aš nę į vieną iš jų neatskauo, — atrėmė Blanka, paraudonodama ir pasipiktinusi.

— Taip, taip, nę į vieną! Pažistu aš tokias šventuoles! — atrėžė Ritita, pikta gūžtelėda-

DR. JUOZAS GIRNIUS.

Nuotr. V. Maželio

Brolišku tautų atsparumui ir ryšiui sustiprinti

Dr. Juozas Girnius "Tauta ir tautinė ištikimybė" latviškai

Dr. Juozas Girnius "Tauta ir tautinė ištikimybė", filosofinis veikalas, sprendžias tautos esmės bei paskirties ir asmens ryšio su savo tauta klausimus, yra išverstas ir jau išleistas latviškai. Tai pirmas lietuvių filosofo veikalas, pasirodęs mūsų brolių latvių kalba. Malonu pasidžiaugti, nes ir šiaip jau ne daug kas iš lietuvių kūrybos yra versta į latvių kalbą. Ne kažin ką daugiau ir lietuviai yra išsiverstę iš latvių. Šiuo atžvilgiu broliškos tautos savo kultūrinio bendravimo nėra dar pakankamai sustiprinusios. Dr. J. Girnius savo įvadiniam žodyje tai ir pastebi: "Šios knygos vertimą latviškai laikau taip pat žingsniu pagilinti mūsų tautų dvasinį ryšį bendroje likiminėje kovoje". Ta kova skatino autorių knygą parašyti, o latvius — ją išsiversti.

Vertimą atliko Janis Zarinš (Jonas Zarinis); jo rankraštį skaitė kun. dr. Andrius Baltinis. Leidimu rūpinosi dr. Ansis Karpas (Karpas), išleido latvių akademinė sąjunga (Akadēmisko Kopu Savienība). Spaudė Vaidavos spaustuvė Lincoln, Nebraska. Darbas atliktas dailiai. Knyga, įrišta į pilksvus kietus viršelius, malonu paimti į rankas.

Vertimo pradžioje randame latvių akademinės sąjungos pa-

aiškinimą, kodėl šis dr. J. Girniaus veikalas verstas; trumpas biografines žinias apie autorių su jo atvaizdu ir įvadinio žodžiu latviškai vertimui. Pabaigoje surašytos citatų metrikos. Pasigendame turinio. Skaitytojui teks pačiam sklaidyti lapus ir susiorientuoti, kokiais klausimais rašoma. Bet tai ne vertimo minusas, o tikslai nepatogumas. Tas atsitiktinis neapsiūriėjimas, rasi, tik labiau paskatins knygą dažniau sklaidyti ir geriau įsiskaityti. Linkėtina, kad ji plačiai latviuose pasklistu.

Kai žinoma, kad latviai knygas mėgsta ir nemažai jų išleidžia, neturim abejonės, kad dr. J. Girniaus "Tauta ir tautinė ištikimybė" papildys daugumos latvių bibliotekas ir paskatins dar tvirtesniai apsisprendimui likti savo tautai ištikimu visomis aplinkybėmis.

LATVIŲ ZODIS

"Mūsų tauta — rašoma latviškojo vertimo įžangoje — yra tokioje pat nelaimėje, kaip ir artimi bei tolimesni kaimynai — lietuviai, estai ir kitos rytų Europos tautos. Rusiškasis imperializmas, apsigaukęs komunistų skraiste, yra užgožęs šių

tautų kūną ir sielą". Gi laisvam vakarų pasaulyje girdimi "materializmo sirenų balsai, gundą išsitiesti minkštose vakarų pagalvėse". Kaip iš vienos pusės "atsipirti didžiurusių grėsmei", o iš antros — tiem, kurie "jau suokia apie nutaimą"?

Štai "prieš mus yra knyga "Tauta ir tautinė ištikimybė", kurią parašė mūsų brolių tautos filosofas dr. Juozas Girnius. Ši knyga duoda atsakymus tautiniais klausimais; tais klausimais, su kuriais kasdien dabar susiduria mūsų jaunoji karta ir vyresnieji, jaunuomenės auklėtojai bei visuomenės veikėjai. Iš šios knygos matome, kad klausimai, kurie persmelkia mūsų mintį, yra visiškai tie patys, kaip ir lietuvių gyvenime. Negi galėtų būti kitaip!

"Latviai tokios knygos nėra dar turėję. Dr. J. Girniaus knygoje tautiniais klausimais ras gerai apspręstus atsakymus visi mūsų veikėjai, kurie dar nori, spėja ir ryžtasi gelbėti senos mūsų kultūros palikimą, kad jis ne tik nežūtų, bet sėkmingai toliau skleistųsi. Knyga atskleidžia pačius

giliuosius pagrindus, kodėl tai darytina... Tai labai svairi medžiaga mąstymam ir sprendimam, kuriuos reikia gerai išsąmoninti ir imti gaire savo gyvenime.

Leisdama šią knygą, akademinė latvių sąjunga vadavosi mintimi pasitarnauti latvių visuomenei labai svariu reikalu dabartinėje savo tautos rimtoje padėtyje (laikotarypyje), kad kiekvienas, kam yra dar arti širdies savos kultūros rūpesčiai, galėtų rasti logišką (teoretinį) sustiprinimą ir naudingus patarimus savo veikimui bei laikysenai... Mums, mažajai tautai, reikalingas aiškus nusišaltymas bei žviriti ir skaidri galva visuose mūsų siekimuose bei sumanymuose. Tautiečiai, skaitykite šią knygą!" — baigia raginimu knygos leidėjai.

Malonu čia pabrėžti ir pasidžiaugti, kad latviškojo vertimo leidėjai yra jaunosios kartos žmonės. Jaunimas supranta, kas jo tautai dabar ypatingai svarbu.

AUTORIAUS ĮVADAS

Latviškajam savo veikalo vertimui dr. J. Girnius parašė atskirą žodį. Jame pradžioje pastebi, kad tai, kas gimtoje žemėje "savaime suprantama", būtent, tautinis apsisprendimas, svetur pasidaro rūpesčių problema ir moralinė atsakomybė. Noras nuo jos pabėgti asmeniškai nepateisina, bet tik parodo kaltės pajautimą ir asmenybės sumenkėjimą. "Nutaikymas yra aplinkos triumfas prieš individą, kai tuo tarpu ištikimybė tautai yra žmogiškosios laisvės triumfas prieš aplinką. Kova už savo tautinį gajumą yra drauge atskiro individo kova už savo dvasios laisvę. Kovodami už savo tautinę sąmonę tuo pačiu kovojame ir už savo tautos gyvybę... Visi lemiame savo tautos likimą, ir tie, kurie tėvynėje neša vergijos jungą, ir taip pat tie, kas iš savo žemės išsklydo į laisvą pasaulį".

Autorius išreiškia džiaugsmą, kad jo veikalo vertimu pasiekiami broliškos tautos skaitytojai. "Iš visų baltišku genčių esame išlikę gyvi tik latviai ir lietuviai... Praeitais yra mus skyrus, bet tam tikrais atvejais ir jungus: "lietuvių tautinę sąmonę buvo aptemdžiusi lenkų įtaka, gi latvių — vokiečių. Dėl šio skirtingo istorinio likimo abiejų tautų bendravimas nebuvo toks vaisingas, koks jis turėjo būti. Ateityje, nėra abejonės, mūsų likimas bus bendras, kaip bendra yra mūsų tautų kova su sovietine vergija".

Savo žodžio užbaigoje dr. J. Girnius prisimena, kad lietuviai ir latviai nuo tautinio atgimimo laikų ieškojo glaudes-

nio saito. Iš lietuvių sumini pastangas dr. J. Šliupio, dr. J. Bananavičiaus, kun. Juozo Tumo-Vaižganto, inž. P. Vileišio, prof. St. Salkauskio, iš latvių — J. Rainio, K. Valdermaro, A. Kronvaldo, inž. J. Riterio, prof. J. Plakio, inž. S. Paeglės, rašytojo A. Erso. Autorius tikisi, kad ir jo knygos vertimas busias dar vienu artėjimo žingsniu. Reiškia padėką vertėjui J. Zarinui, jo talkininkam, leidėjams bei akademinėi latvių jaunomenei.

KAITRIU KLAUSIMU

Per pastaruosius trejus metus, kai dr. J. Girniaus "Tauta ir tautinė ištikimybė" išėjo iš spaudos, skaitėme įvairius atsiliepimus beveik visuose savo laikraščiuose. Daug kur įvyko bendri pokalbiai, diskusijos keliamais knygoje klausimais. Tiek recenzijose, tiek diskusijose svarstymuose mažiau buvo liečiami teoriniai klausimai, kas yra tauta, kam ji yra; daugiau užkliūdavo autorius moralinė motyvacija, dėl ko savo tautos privalu laikytis ir likti jai ištikimu. Bet čia ir yra aktualus knygos svoris.

Jei dr. J. Girniaus argumentai ko nors neįtikina, nepaveikia nei proto nei sąžinės, tai reiškia, kad knyga laiku ir degančiu klausimu parašyta. Esame padėtyje, kada ieškoma kelių ir takelių ne tiksliai savo tautą tėvynėje, bet ir iš savo tautos — "į platų pasaulį"... Šiuo atveju visada ieškoma ką nors prikišti argumentam, kokie jie svarūs bebūtų, kai jie užgriebia asmeninį linkimą nuo savo tautos nutrūkti. Emigracijoje nėra tai naujas ir retas reiškinys. Knyga tam parašyta, kad rimtai susimąstytume. Ji atkreipė taip pat dėmesį panašioje būklėje atsidūrusių latvių.

(Juozas Girnius, TAUTA UN UZTICIBA TAUTAI. Tulkojis Zarinis Janis. Izdevis apgads "Akademiska Dzive" Lincoln, Nebraska. 1963, 192 pusl.) S. S.

TEVŲ DĖMESIUI!

Lietuvių kalbos pramokti patartina jaunimui įgyti šias knygas: Igno Malėno "E" elementorių, kaina \$2.50; A. Rimkūno Kregždutė, pirmojo dalis \$2.25; Kregždutė, antrojo dalis \$3.00; Kregždutė, trečiojo dalis \$3.25; S. Jonynienės, Lietuvos laukai, penktajam skyriui skaitymėliai, kaina \$3.00; A. Tyruolio, Ten kur Nemunas banguoja, šeštam skyriui gramatika-skaitymai, kaina \$3.50; J. Plačo, Gintaras, aštuntajam skyriui skaitymai. Vyt. Nemūnėlio, Meškiukas Rudnosiukas, kaina \$2.00; Gulbė karaliauti pati \$1.25. Rašyti: Darbininkas 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

LIETUVAITĖS IŠ SIBIRO PAS PARYŽIAUS KARDINOLĄ

Kun. J. Petrošiaus rūpesčiu ir pastangomis Sibiro lietuvių maldaknygė prancūziškai kalba buvo įteikta Paryžiaus kardinolui, Maurice Feltn. Kardi-

nolas Feltn su meile aprobavo Sibiro lietuvių maldaknygės "Marija, gelbėk mus" prancūzišką vertimą ir parašė trumpą, bet jautrų įžangos žodį:

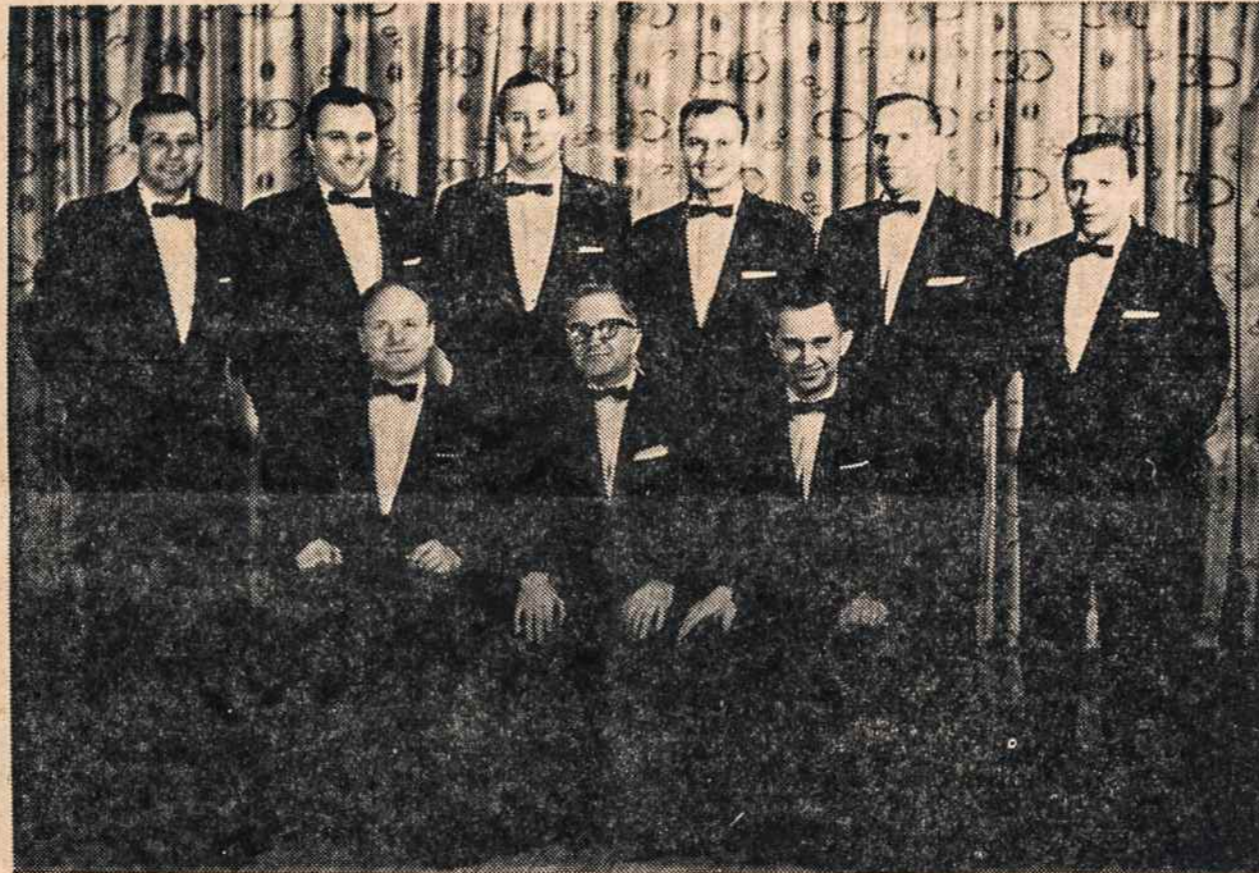
"Negali be susijaudinimo skaityt maldų, parašytų keturių jaunų lietuvių, deportuotų į Sibirą... Visko joms trūklo. Jos gyvena skausme ir kančioje, nelaisvėje ir tremtyje, visiškam atskyrimo, be knygų, be altoriaus ir Eucharistijos, net negalėdamos priimti atgailos sakramento, atlikti išpažintį.

Jos su meile parašė keletą maldų. Jos surado savo širdyse tinkamus savo sielos stovius išsireiškimus, kad išsakytų Dievui savo dukterišką jausmą ir absoliutų pasitikėjimą.

Aš patariau Prancūzijos jaunimui, kad skaitytų tuos maldų lapus ir juos apgalvotų ir tada sužinos, kaip nelaisvėje esančios jų sesės lietuviškas surado Dievą skausmuose. Prancūzijos jaunimas pasimokys, kaip surasti Dievą materializmo gadyneje, kuri užvaldė mūsų dabartinį modernųjį pasaulį."

Tai devintas kardinolas, aprobavęs ir išgryęs lietuvių kankinių maldas. Prancūziškasis leidimas pasirodys rugsėjo mėnesį. Kun. J. Petrošius praneša, kad buvo galima ir anksčiau išleisti, bet nenorima išleisti vasaros atostogų metu. Leidykla nori tą knygę gerai išpopuliarinti spaudoje, per radiją ir televiziją. Tam reikalingi jau užangažuoti žurnalai, kuriems talkins lietuviai, pateikdami medžiagos ir fotografijų iš bausiųjų trėmimų į Sibirą.

K.L.J.

NEW YORKO VYČIŲ OKTETAS šiomis dienomis išleidžia savo pirmą ilgo grojimo plokštelę. Sėdi reikalų vedėjas R. Kezys, vadovas muz. A. Mrozinskas, buvęs reikalų vedėjas R. V. Alksnis, stovi: A. Ilgutis, V. Aukštikalnis, V. Daugirdas, K. Simanavičius, L. Ralys ir J. Nakutavičius. Nuotr. V. Alksnis.

STEPONO KAIRIO SVEIKINIMAS

Brangūs tautiečiai,

Turime teisingai įvertinti Vasario 16 reikšmę mūsų tautai. Tai yra didelio mūsų tautos krustelėjimo diena; tautos, pasiryžusios atgauti laisvę, laisvai gyventi ir laisvai tarpti. Sugebėjome savo siekimus paversti tikrove ir galėjome, kad ir trumpus metus, laisvai gyventi ir kurti. Deja, tai buvo trumpi metai, kuriuos seka dar ir dabar nepasibaigęs žiaurus okupanto pavergimas.

Minėdami Vasario 16, turime įsisąmoninti, ko esame netekę, ir savyje atgauti kietą ryžtą nepasiduoti žiauriam likimui ir atgauti laisvę.

Šia proga linkiu neišsėmia-

mos meilės Lietuvai ir nepailsamai dirbti jos išlaisvinimui. Pasitikėjimo savimi, kieto tikėjimo, kad mes tą kovą laimėsime. Nepasiduoti iliuzijai, kad mūsų priešas yra nenugalimas. Iš tikrųjų jis yra silpnas ir gali susmukti mums netikėtai. Ištvėrmės ir pasitikėjimo!

Jūs

Steponas Karys

TELEGRAMA ST. KAIRIUI

New Yorko Amerikos Lietuvių Taryba, minėdama Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 46 sukaktį, sekmadienį, vasario 16 d. 4 val. popiet Websterio salėj, New Yorke (Manhattane), visų minėjime susirinkusiųjų dalyvių (apie 1000) vardu pasiuntė Lietuvos nepriklausomybės akto signatarui prof. Steponui Kairiui (Smithtown, L.I.) tokio turinio telegramą:

Aukštai gerbiams profesoriau, Didžiojo New Yorko ir kitų vietovių tautiečiai, susirinkę čia šiuo metu atšvesti Vasario 16, gilia pagarba bei įsijautimu į praeitį, prisimena visus už Lietuvos laisvę kovojusius, kurių žygiai buvo vainikuoti Jūsų ir kitų (paskelbtu) 1918 m. vasario 16 aktu... Visų minėjimo dalyvių vardu, Jums kaip gyvam to akto simboliumi, reiškiam didele pagarba. Čia susi-

rinkusioji dalis tautiečių, kuriems Jus siunčiate per spaudą savo sveikinimo žodį, kartu su Jumis dalinasi tvirtu tikėjimu į Lietuvos išlaisvinimą.

A. Ošlapas
New Yorko Amerikos Liet.
Tarybos Pirmininkas

Savaitė paskaitų apie pašaukimus

Faktai byloja, kad vienuolynai yra atlikę didelį religinį bei kultūrinį darbą ne tik praeities Europoje, misijų kraštuose, laisvoje Lietuvoje, bet ir čia dabar lietuvių išeivijoje, kur apie religinius centrus spiečiasi didelė lietuviška veikla. Net ir nepasitenkinimas viena kita kai kurių vienuolių neigiama apraška (pav. nutautėjimu), — parodo visuomenės į vienuolynus sudėtas viltis ir tuos faktus esant tik išimtiniais nukrypimais nuo tikrų vienuoliškų uždavinių.

Pašaukimai į vienuolių ir kunigų eiles yra negausūs, o darbai — neaprepiami. Dėl pašaukimų stokos lietuviškieji vienuolynai stovi dilemoje: arba ribotis ir toliau pašaukimais vien iš lietuvių tarpo ir, jų mažai esant, pamažu nuskursti ir išnykti; arba išlaikyti ir plėsti savo veiklą, priimant svetimtautius, ir taip pamažu nutaustant.

Pašaukimams ugdyti ir lietuvišką visuomenę plačiau tais klausimais supažindinti, šių metų kovo 7-14 yra ruošiamas Pašaukimų Savaitė Chicagoje, Jaunimo Centre. Visa eilė prelegentų — A. Augustinavičienė, prel. V. Balčiūnas, B. Jameikienė, dr. A. Liulevičius, tėv. B. Markaitis, S.J., S. Sužiedėlis, dr. A. Sidlauskaitė, dr. V. Vardys, dr. V. Vygantas — yra pakviesti skaityti paskaitas sekančiomis temomis: kas yra pašaukimas; pašaukimas ir asmenybė; kunigystė; vienuolis ir profesija; vienuolynų vieta bendruomenėje, Bažnyčioje; jų įnašas į gyvenimą, mokslą, meną; vienuolis ateities perspektyvoje. Be paskaitų, yra ruošiamas ir foto paroda, kuri vaizduos kiekvienos dalyvaujančios institucijos charakterį, tikslą bei darbą.

Šie klausimai bei rūpesčiai, toli prašokdami Chicagos miesto ir vienos savaitės ribas, nusipelnę visų lietuvių susidomėjimo.

L.L.

Ilgo grojimo plokštelė —

Mylėsi Lietuvą iš tolo

II-sios Dainų Šventės rinktinė

High Fidelity — \$4.00

Stereo — 5.00

Galima įsigyti:

DARBININKO ADMINISTRACIJOJE
910 Willoughby Ave., Brooklyn N. Y. 11221

TEN, KUR ŠVENTAS RAŠTAS PERRAŠINĖJAMAS RANKA

U.S. News and World Report korespondentas Charles Foltz, Jr. lankėsi Sovietų valdomoje teritorijoje ir papėbė kai kuriuos savo pastebėjimus apie tikėjimų padėtį tenai.

Bažnyčios ten — rašo jis — neturi jokios socialinės ir labdaros funkcijos. Vienintelis jom likęs reikalas — atidaryti sekmadieniais bažnyčias ir laikyti pamaldas.

Labiausiai palaužta esanti ortodoksų bažnyčia,

kuri ligi 1917 buvo valstybinė bažnyčia ir kurios aukštieji dvasininkai priklausė nuo caro valdžios. Iki 1918 metų ortodoksai turėję 46,000 parapijas su 100 milijonų tikinčių. Iki antrojo pasaulinio karo buvo likę 20 mil. Dabar skaičiuojama apie 50 mil. „Aš dalyvavau sekmadieniais daugiau kaip 20 ortodoksų bažnyčių pamaldose nuo Sibiro iki Baltijos, nuo Batumi iki Maskvos. Aš mačiau giliausio maldingumo pavyzdžių. Bet žmonių, kurie buvo bažnyčiose, 80 procentų buvo senos moterys, 95 procentai apskritai moterys. Nuostabiai mažai buvo vyrų. Jaunų kunigų, kurie tarnavo pamaldose, skaičius buvo didesnis nei jaunų vyrų, pamaldose dalyvaujančių.“

Gyvenės kai kurios mažesnės religinės grupės.

Autorius laiko visiškai priešybę rusam ortodoksams tai, ką jis rado kitose religinėse grupėse, pvz. rusų baptistų. Dalyvavęs ir jų pamaldose. Lankęsis Alma-Ata, Kieve, Batumi ir gavęs įspūdį, kad baptistų bažnyčiose besilankančių amžius vidurkis 40 metų. Moterų daugiau nei vyrų tris kartus, bet ne taip kaip ortodoksų pamaldose, kur veik vienos moterys.

Bažnyčiose giedojimo giesmės iš atminties arba iš ranka rašytų tekstų. Mažes nei ir šv. Raštą persirašytą ranka.

Kai buvo rinkliava, žmonės uoliai metę pinigų. Kai buvo dalijama komuniya vyno ir duonos pavidalais, kiekvienas ėmė kuo mažesnią gabalėlį duonos ir tesuvilgęs lūpas vynu, kad ki tiem nepitruktų.

Baptistai sakėsi turį 600,000 tikinčiųjų.

Esą ir mažesnių grupių: adventistai, Jehovos liudytojai. Gyva ir stipri esanti Armenijoje Romos katalikų bendruomenė; ten katalikų esą 1.5-2 mil. Bažnyčiose vyrų ir moterų bet kurio amžiaus.

Liuteronai esą stipriausi Latvijoje. Romos katalikai, kitados didžiausia jėga Lietuvoje, dabar turį mažai veikiančių bažnyčių.

Bendras įspūdis, kurį gavęs autorius, — bažnyčios tebeveikia, bet didesnė gyventojų dalis ir bažnyčias nebeina ir jų neremia.

JAUNOSIOS KANKLININKĖS skambina Brooklyno Maironio šeštadieninės mokyklos Vasario 16 minėjime. Nuotr. R. Kiselius

Tai turistų įspūdis, kuris negali pretenduoti būti visai atitiktas faktinę padėtį.

— 0 —

Amerikiečio įspūdžius papildė ir savaip koreguoja europiečio įspūdžiai, kuriuos yra paskelbęs Rheinischer Merkur.

Prieškariniai laikais — rašo laikraštis — katalikų buvo Sovietuose nežymiai mažuma, ir jie nebuvo komunistam pavojingi. Padėtis pasikeitė, kai buvo prijungta rytų Lenkija ir Baltijos valstybės, ir tada katalikų skaičius žymiai pagausėjo.

Dėl to tuojau po karo komunistų valdžia ėmėsi agresijos prieš katalikų Bažnyčią.

Vadinama unitų Bažnyčia, kuri yra vienybėje su Roma, buvo visai uždaryta, kunigai deportuoti ar išžudyti (arkiv. Slipyi tik pernai paleistas iš kalėjimų. Red.). Ne kitaip pasielgė Stalinas su katalikais Lenkijoje bei Lietuvoje. Dalis lenkų katalikų iš rytų Lenkijos buvo perkelti į Lenkiją, kiti deportuoti. Bažnyčios pavertos sandėliais, teatrais, ateistiniais muzėjais.

Katalikų Bažnyčia buvo priversta nueiti į pogrindį.

Kai 1955 buvo palengvinta pereiti sieną tarp Lenkijos ir Sovietų Sąjungos, iš atsilankančių pas gimines paaiškėjo, kad katalikiškos krikščionybės jungtuvės buvo praktikuojamos, nors ir uždraustos.

Mišias neretai atlaikydavo jėzuitas, kuris oficialiai dirbo fabrike kaip inžinierius. Autorius prisiminė vieną komjau nuolį, kuris grįždamas iš Lenkijos į Sovietus, norėjo kaip nors pasiimti su savim šv. Raštą.

Tik nelegaliu keliu buvo galima įsigybt šiek maldaknygių ir devocionalių.

Šv. Raštas iš lenkų kalbos verčiamas rusiškai ir nusi-rašomas ranka. Tokis reišksis ten religinis alkis.

Nors ir kaip siautėja propaganda, katalikų Bažnyčia vakarinėje dalyje laikosi. Daugiausia katalikų Lietuvoje. Mažos salelės Latvijoje, Estijoje, Gudijoje, Ukrainoje. Sovietuose gyvena 1.5 mil. lenkų. Ten laikosi ir katalikybė.

Laikraštis pastebi, kad 4 arkivyskupijos — Vilniaus, Kauno, Rygos, Mogilevo — turturi apaštališkuosius administratorius, nes vyskupai nepaleisti ar jiems pareigų eiti neleidžiama.

Po 1957 metų Lietuvoje bažnyčios persekiojimas truputį sušvelnėjo. Katalikų kunigai čia reiškiasi savo veikla daugiausia tarp jaunimo, organizuodami savo parapijose sporto klubus, choros, orkestrus. Žmonės aukoja bažnyčiom ir gausiai jas lanko. Lanko šventąsias vietas, tarp kurių garsiausia yra Aušros Vartai Vilniuje.

OPERETĖS CHORAS, diriguojamas M. Gibo, dainavo Great Necke, L. I. Nuotr. V. Maželio.

KAS BUS, KAS NEBUS, O LIETUVIS NEPRAŽUS

Vasario 16 minėjimas New Yorke

Nepriklausomybės šventės minėjimas, rengtas vietos Alto skyriaus vasario 16 Websterio salėje New Yorke, sutraukė apie 700 žmonių. Programa pradėta su nedideliu pavėlavimu. Skautam įnešus Amerikos ir Lietuvos vėliavas, Operetės choras sugiedojo himnus ir maldą (A. Vanagaičio). Invo-

kaciją sukalbėjo kleb. kun. J. Gurinskas. Atidarymo žodį tarė Alto pirmininkas A. Ošlapas. A. Varnas pristatė Valstybės sekretoriaus pavaduotoją Mennen Williams. Šis garbingas svečias savo kalba pradėjo ir baigė lietuviškai; pradžioje lietuviškai pasveikindamas visus, gale pasakydamas: kas bus, kas nebus, o lietuvis nepražus. Tarp tų dviejų lietuviškų sakinių jis įdėjo lietuvių širdžiai mielą kalbą. Pasakė visą, ką tokiais progomis gali pasakyti amerikietis, lietuvių bičiulis, dar aukštas pareigūnas. Paliėtė Kremliaus užmačias, Jungtinių Amerikos Valstybių rūpesčius bei vargus, linkėjo kuo geriausios ateities, kuo greičiau susilaukti laisvės. Perdavė taip pat asmeniškai JAV prezidento Lyndon B. Johnsono linkėjimus.

Lietuvis kalbėtojas dr. B. Matulionis, atvykęs iš Rhode Islando, kiek ilgokoje kalboje, paliėtė dabarties aktualijas, kultūrinį bendradarbiavimą, ryškino Maskvos kėslas bei apgaulės, palygindamas ją su Hitlerio veikla. Skatino visus auko-

Tokis yra bendras vaizdas Vakaruose apie tikėjimo padėtį. Iš tikrųjų padėtis yra tragiškesnė, nei apie tai Vakaruose žinoma.

gatam, senatoriam, kongresmanam, spaudai.

Prieš pertrauką Operetės choras ir jaunimas rinko aukas. Salėje surinkta 1600 dol., (iš bilietų 1100 dol.).

Po ilgokos pertraukos meninė programa dalį pradėjo solistė Prudencija Bičkienė. Ji čia labai seniai svečiavosi, tad buvo šiltai sutikta ir palydėta plojimais. Pradžioje padainavo St. Šimkaus Oi greičiau, greičiau, keletą K. V. Banaičio dainų, ariją iš operos „Jnas Ski-ki“, muz. G. Puccini, ariją iš R. Leoncavallo „Pajacu“. Akomponavo Aldona Kepelaitė.

Jadvyga Matulaitienė pristatė dvi savo tautinių šokių grupes. Jauniausi — Maironio šeštadieninės mokyklos mokiniai — pašoko Kalvelį, Blezdinginį Jonkelį. Vyresniųjų grupė pašoko Žiogelį, Blezdingėlę, Gyvatvarą. Akordeonu šokiam pritarė Vytautas Strolia.

Operetės choras dainavo B. Budriūno — O, Nemune, St. Šimkaus — Vai daugel, daugel, K. Kavecko — Nuo Birutės kalno, J. Bertulio — Su daina į tėvynę. Paskutinė daina sudainuota su soliste P. Bičkienė, akomponuojant A. Kepelaitė. Operetės chorui dirigavo jos dirigentas M. Cibas.

Minėjimas buvo gana tvarkingas, programa nebloga ir per daug neužtęsta. Visiems paliko gerą įspūdį. Daug kam aiki režė tiktai dail. J. Juodžio scenos dekoravimas. Dailininkas vaizdavo merginą su surištomis rankomis, ir toliau atrodanti pusnuogė. Iš abėjų jos šonų dar buvo juodos marškos, o už jų, lyg langų užuolaidas, dvi lietuviškos vėliavos. Vėliavų spalvos buvo sujauktos. Jei tik taip teugebama papuošti scena ir salę, tai geriau nieko nedaryti. (n.)

MENNEN WILLIAMS, Valstybės sekretoriaus pavaduotojas.

Ramunė Vilkutaitytė skaitė visą eilę sveikinimų, jų tarpe ir valstybės sekretoriaus Dean Rusk, gubernatorių. Kiti buvo tik suminėti.

Rezoliuciją perskaitė Alto vicepirmininkas Adv. St. Briedis. Rezoliucijoje dėkojama Amerikai, kad nepripažįsta Lietuvos okupacijos, reikalaujama apsisprendimo teisės Lietuvai, kad būtų baigtas sovietų kolonialinis valdymas, primenama, kad šiemet bus Washingtono Amerikos lietuvių kongresas. Rezoliucija bus išsiuntinėta JAV prezidentui, Valstybės sekretoriui, Jungtinių Tautų dele-

Lietuvis savo pareigos nepamiršta

Kearny, N.J. Jau eilė metų, kai Kearny-Harrison lietuvių kolonija nepraleidžia nepamirėjusi Lietuvos nepriklausomybės sukakties. Tokį minėjimą ir šiemet surengė Lietuvių Bendruomenės Kearny-Harrison apylinkė, pasikvietusi į talką vietines organizacijas.

Beveik nesitikėta, ar šioje mažoje kolonijoje besusrinks lietuvių ir ar kas dar beispildys šokią tokią meninę dalį. O vis dėlto gana gausiai ir žmonių susirinko ir programa buvo įvairi ir įdomi.

Minėjimą atidarė J. Vaičius, einąs apylinkės pirmininko pareigas. Solistė Mazin sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus, o kun. R. Tamošiūnas iš Sibiro maldaknygės perskaitė giliai jaudinančią maldą.

Pagrindinę kalbą pasakė kviestinis kalbėtojas Ant. Rugsy iš Paterson, N.J. Be istorinių faktų, jis kreipėsi į visus lietuvius, ypač į jaunimą, primindamas ir užtikrindamas, jog lietuviams niekada negali išnykti iš šios žemės rutulio. Žiaurusis rytų okupantas teriojo ir terioja mūsų kraštą, bet lietuviu vis nepajėgia užgniaužti Lietuvos dvasia buvo ir bus gyva. Tai rodo istorija, tai liudija daugelis faktų. Turime geriausių ginklų: tikėjimą, spaudą, ir laisvą žodį.

Kiti kalbėtojai buvo miesto tarybininkas P. Velevas ir Fr. Vincent. Reikia pažymėti, jog P. Velevas, nors čia gimęs, tačiau niekad nepraleidžia lietuviškų parengimo ir visada juose svarų žodį pasako.

Rezoliucija, kuri bus nusiųsta atitinkamoms institucijoms Washingtone, pasirašė miesto tarybininkas Petras Velevas ir Sopulingosios Dievo Motinos parapijos pirmasis vikaras kun. R. Tamošiūnas.

Meninę programą atliko šeštadieninės mokyklos mokiniai, vadovaujami mokylos vedėjos N. Kiaušienės. Tikrai reikia stebėtis šios moters darbštumu ir pasišventimu. Būdamas su nemaža šeima, randa laiko vaikų išmokinti ir programai paruošti. Mokiniai dainavo, sakė eilėraščius, šoko tautinius škius.

Visus labai gerai nutiekė Lelijos Kochbarskienės (Kiausaitės) pianu išpildymas. Su dideliu įsijautimu ir meistrišku jį paskambino: „Atsisveikinimas su tėvyne“ (M.K. Oginskio) ir „Vengrų rapsodija“ (Lizto).

Vaikų orchestrėlis, vadovaujamas L. Kiaušo, išpildė Lietuvos dainų atskirus dalykėlius. Grojo L. Kiaušas, D. ir A. Kiaušaitės ir M. Blue. Buvo tikrai gražu gitaros, piano ir akordeono balsais klausytis Lietuvos liaudies dainų atskiras ištraukas, mūsų kompozitorių harmonizuotas. Ir taip pagrota ne viena kita dainelė, bet ištisa eilė.

Minėjimą puikiai pravedė žinomas jaunas ir energingas lietuvių veikėjas Alg. Budreckas.

Surinkta aukų laisvinimo reikalams per \$200. J. Mėl.

IŠ VISUR

KUN. J. MATUTIS

— Kun. Juozas Matutis, New Haveno šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas, perkeltas klebonu į Hartfordo lietuvių Šv. Trejybės parapiją vietoje mirusio prel. J. Amboto.

— Pr. Vaškas, Lietuvos vyčių uolus veikėjas Newark, Lietuvos nepriklausomybės proga pasiuntė laišką Newark Evening News laikraščiui. Laiskas atspausdintas vasario 13 laidoje. Jame primenama Lietuvos sukaktis, duodama pora istorijos datų.

— Evening Herald, amerikiečių dienraštis, leidžiamas Shenandoah, Pa., Vasario 16 proga įsidėjo palankų lietuvių žanginį, pastebėdamas, kad Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktis ir šiemet dar neatnešė džiaugsmo laisvę mylinčiamai, bet sovietų pavergtajai Lietuvai. Priminė bolševikų sulaužytas taikos sutartis, invaziją, terorą, Pastebėjo, kad JAV Lietuvos okupacijos nepripažįsta. Išreiškė viltį, kad gūdi geležinė siena vis tiek grius ir Lietuva laisvę atgaus. Shenandoah lietuvių šv. Jurgio parapijos klebonas yra kun. J. Karalius.

— Vytautas Tamulaitis, 46 metų, gyv. Kalifornijoje, Los Angeles, prie savo namų patvėjęs sunkiai sužeistas pravažiuojančio automobilio, mirė vasario 13. Palaidotas vasario 17 iš šv. Kazimiero lietuvių bažnyčios. Liko žmona ir du vaikai — sūnus Gytis ir duktė Daila, kurie dar lanko aukštesnę mokyklą.

— Bendroji studentų savaitė rengiama Dainavoje nuo rugpjūčio 7. Rengimo kmisija: Rimvydas Šliažas, pirmininkas, Gabrieliūs Gedvila, Vanda Gegevičiūtė, Dalia Koklytė, Adomas Micevičius, Laima Petruskaitė, Rimas Rudys, Romas Stakauskas, Rimas Staniūnas. Globoja Amerikos Lietuvių Bendruomenė.

Rezoliucijoms Remti Komiteto žinios

— Petras Vebra, Chicago, Ill JAV LB Chicagos apygardos valdybos pirmininkas, rašo Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybei: „...LB Chicagos apygardos valdyba džiaugiasi gražiomis Jūsų pastangomis, energija ir ryžtu keliant Lietuvos laisvės bylą JAV Kongrese ir ieškant ten paramos. Jūsų pastangomis paremti siunčiame kuklią auką — \$50.00...“ Visos aukos tam tikslui siųstinos Rezoliucijoms Remti Komiteto išdininkei: Mr. G.A. Petruskas, 3442 Madera Avenue, Los Angeles, California, 90039.

— Med. dr. Giedra Sidrienė, Streator, Ill., parašė visą eilę laiškų Illinois valstybės legislatoriams, ragindama juos remti rezoliucijų reikalą JAV Kongrese.

— Jonas Jasaitis, Chicago, Ill., JAV LB Centro Valdybos pirmininkas, rašo Rezoliucijoms Remti Komiteto vadovybei: „...Gavau komiteto biuletenį News Bulletin. Labai naudingas ir gražus leidinys. Norėčiau jo gauti bent 75 egz...“ Biuletenis siuntinėjamas nemokamai visiems, kurie tik nori jį gauti. Tuo reikalu rašyti komiteto vadovybės nariui Romui Bureikai, 4109 Tracy Street, Los Angeles, California 90027.

Dr. Z. Prūsas, Chillicothe, Ohio, kreipėsi į savo kongresmaną W. H. Harsha, Jr, rezoliucijų reikalą. Kongresmanas Harsha pažadėjo dr. Z. Prūsui rezoliucijų priėmimą JAV Kongrese pilnai remti.

DARBININKO SKAITYTOJAM

DARBININKO administracija labai prašo neuždelsti atsilyginti už laikraštį. Raginimas sudaro naujas nereikalingas išlaidas.

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

Prašau pratęsti prenumeratą 1964 metams.

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$7.00.

Siunčiu už prenumeratą \$..... aukų \$..... Viso \$.....

(Data)

(Parašas)

Baltimorės žinios

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą rengė Lietuvių Taryba ir Lietuvių Bendruomenė vasario 15 ir 16 dienomis. Banketas buvo vasario 15 Lietuvių svetainės didžioje salėje. Iškilmingos mišios buvo šv. Alfonso bažnyčioje vasario 16 d. 10 val. Mišias aukojo prel. Mendelis. Minėjimas buvo 3 val. popiet lietuvių svetainėje. Paskaitą skaitė inž. Juozas Miklovas iš New Yorko. Meninėje programoje buvo aktoriaus Juozo Palubinsko paruoštas montažas.

Sodalietės bėgimo žaidimus surengė vasario 16 šv. Alfonso mokyklos salėje. Pelnas paskirtas Velykų dovanoms, kurios bus išdalintos Baltimorės prieglaudose esantiems lietuviams seneliams.

Sv. Vardo draugijos metiniai pusryčiai bus kovo 8 šv. Alfonso mokykloje po 8:30 v. mišių. Vvrai prašomi iš anksto įsigyti bilietus.

Kryžiaus Keliai kiekviena sekmadienį 4 v. popiet vaikščiojami lietuviškai šv. Alfonso bažnyčioje.

Viktoras ir Alberta Salkauskai savo vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktį minės vasario 23. Jie dalyvaus 10 val. mišiose. Salkauskai yra veikslingi parapiečiai. Viktoras yra šv. Vardo draugijos narys, Alberta — energinga sodalietė. Jų vaikai Leokadija ir Jonas savo darbą prisideda prie įvairių parapijos parengimų.

Vincas Velzis, senos kartos lietuvis, ilgai gyvenęs Baltimorėje, po trumpos ligos mirė So. Baltimore General ligoninėje vasario 13. Vėlonis buvo 75 metų. Buvo pirmojo pasaulinio karo veteranas, veiklus lietuvių poste 154 narys. Ilusius metus buvo vienintelis lietuvis fotografas Baltimorėje. Paskutinius kelerius metus pardavinėjo ir išnuomavo namus. Buvo uolus ir susipratus lietuvis, dalyvavo lietuviškoje organizacijoje. Penki kunigai aukojo mišias už jo sielą šv. Alfonso bažnyčioje vasario 17. Palaidotas Holy Redeemer kapinėse.

WATERBURY, CONN. Vasario 16 minėjime. Iš k. į d.: Vilko pirm. dr. A. Trimakas, kleb. kun. E. Gradeckas, kongresm. John S. Monagan, A. Čampe. Nuotrauka iš Waterbury Republican vasario 17 dienos.

Vasario 16 minėjime dalyvavo trijų valstybių gyventojai

Sioux City, Iowa. — Sekmadienį, vasario 16, mūsų kolonijos lietuviai gražiai paminėjo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 46 metų sukaktį.

Vasario 9 ir 16 parapijos biuletenio medžiaga buvo skirta lietuvių kovom dėl nepriklausomybės. Buvo atlaikytos dvejios mišios už pavergtą Lietuvą. Sumą laikė Sioux City diecezijos kancleris, didelis lietuvių bičiulis ir neuilstamas kovotojas dėl Lietuvos laisvės, prel. Dr. L. Hoffmannas.

Kun. S. Morkūnas pasakė šešis pamokslus — lietuviškai ir angliškai, nušviesdamas rusų komunistų žiaurumus Lietuvoje. Su ypatingu dėmesiu klausėsi pamokslu amerikiečiai, kuriems daug kas buvo naujo ir nežinamo. Pamokslų klausėsi net trijų valstybių gyventojai — Iowos, Nebraskos ir So.

se. Nuliūdime liko žmona Pranciška, dukra Audrė ir sūnus Vincentas. Jonas Obelinis

Dakotos. Žmonių buvo taip gausu, kaip Kalėdų ar Velykų metu.

Kun. S. Morkūnas yra pats išgyvenęs pirmą rusų komunistų okupaciją Lietuvoje ir penkių mėnesių laikotarpyje buvo terorizuojamas, kad išsižadėtų kunigybės. Jo artimieji giminės nukankinti Lietuvoje, arba mirė Sibire.

Savo pamoksluose kun. S. Morkūnas kiek ilgiau palietė Lietuvos bažnyčių, koplyčių uždarinėjimą ir jų išniekinimą, apdėjimą nežmoniškai dideliais mokesčiais, Lietuvos vyskupų ir daugelio kunigų kalinimą, draudimą mokytis religijos, barbariška Lietuvos globėjo šv. Kazimiero paveikslų, statulų niekinimą šv. Trejybės, vienos seniausių bažnyčių Kaune, pavertimą šokių sale. Lietuvos kryžių ir koplytėlių pakelėse

bei kitose vietose sunaikinimą, Lietuvos jaunimo moralinį žalojimą, meginimą atitraukti tikinčiuosius nuo krikšto, jungtvių, laidojimo praktikų ir apskritai tikėjimo.

Po pietų įvyko minėjimas parapijos salėje. Klebonas pasakė pagrindinę kalbą, kviesdamas visus išvermingai kovoti dėl Lietuvos laisvės.

Susirinkimą pavairino Milda ir Birutė Žvirzdinaitės; pirmoji pagrojo akordeonu, antroji dainavo solo.

Lietuvai laisvėti aukojo: kunigas S. Morkūnas 50 dol. dr. A. Nikšas — 20, A. Kavaliėnė — 15; S. Meškauskas ir B. Plaušinitis — po 10; M. Bulotienė, M. Kunčienė, K. Žolypis po 5; A. Laudanskas, M. Lunecakas, A. Žvirzdinas — po 2 dol. Kiti po mažiau. Viso surinkta 132 dol. Koresp.

VASARIO 16 MINĖJIMAI

Norwood, Mass. ALRK Federacijos 10 skyriaus ir Amerikos Lietuvių Tarybos bendrai rengiamas Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas bus vasario 23, sekmadienį. Iš ryto 10 val. šv. Jurgio Lietuvių parapijos bažnyčioje bus mišios už kenčiančią Lietuvą ir žuvusius dėl laisvės lietuvius. Minėjimas su menine programa bus 3 v. popiet lietuvių piliečių salėje, (13 George Ave.) Ta pačia proga bus pagerbtas tragiškai žuvęs Amerikos prezidentas John F. Kennedy. Kleb. kun. A. Abraščinskas atkalbės maldą ir pasakys kalbą. Taip pat žodį tars vyčių 27 kuopos pirmininkas G. Barton. Pagrindinę kalbą pasakys svečias iš Bostono, inž. Zigmantas Gavelis. Meninėje programoje dalyvaus šv. Jurgio parapijos vargonininkas V. Kamantauskas su choristėmis ir kompozitoriaus Juliaus Gaidelio vedamo mišraus choro vyrų grupė iš Bostono. Po programos bus visi nemokamai pavaišinti kavute. Žvalgas

Worcester, Mass. — Šv. Kazimiero mokyklos mokiniai susirinko vasario 13 parapijos salėje minėti Lietuvos nepriklausomybės sukaktį. Programa prasidėjo Amerikos ir Lietuvių tautos himnais. Donna Jankauskaitė paaiškino atsilankusiems šio minėjimo reikšmę. Vaikūčiai deklamavo, dainavo ir šoko. Dzingeliukai ir Pučia

Tėvų pranciškonų rėmėjų skyrius vasario 21 parapijos salėje šaukia visuotini susirinkimą. Yra svarbiu reikalų, prašomi visi dalyvauti.

Nek. Pr. Seselių rėmėjų skyrius susirinkimas buvo vasario 14. Artimoje ateityje numatoma surengti du parengimus. Pelnas skiriamas senelių prieglaudų statybai. J.M.

Palaidota Rozalija Mončiūnienė

Hartford, Conn. Vasario 7, sulaukusi 71 metų, savo namuose mirė Rozalija Mončiūnienė. Paskutiniu laiku gyveno Windsor, Conn. Pašarvota buvo Molloy koplyčioje Farmington Ave., Laidotuvėm rūpinosi Karlono laidojimo įstaiiga New Britain, Conn. Abi dienas, šeštadienį ir sekmadienį, velionę žmonės gausiai lankė.

Vasario 10, pirmadienį, velionės palaikai buvo atlydėti į šv. Trejybės bažnyčią. Mišias aukojo kun. J. A. Dilonas, jam asistavo kun. A. Karalis ir kun. P. P. Karlonas. Mišių metu giedojo muz. Eleonora Minuikienė ir solistas Martynas Simonaitis. Pamaldose dalyvavo Windsor kat. parapijos prel. Harold Daly ir du kunigai iš Waterbury — kun. A. E. Gradeckis, šv. Juozapo par. klebonas, ir kun. P. Sabulis. Pamaldose dalyvavo daug velionės giminių ir pažįstamų. Į kapus palydėjo kun. J. A. Dilonas. Palaidota šv. Benedikto kapinėse.

A. a. Rozalija Mončiūnienė buvo kilusi iš Gestilionių k., Rumšiūkių valsč. Kauno apskr. I ši kraštą buvo atvykusi 1910 m. ir po dviejų metų, tada dar Rozalija Matakaitė, ištėkėjo už Jono Mončiūno. (Jis mirė prieš ketverius metus). Sutuoė juos ką tik paskirtas Klebonas kun. A. Jonas Ambotas.

Mončiūnai turėjo du sūnus, kuriuodu aprūpino mokslu ir davė lietuvišką išauklėjimą. Vienas sūnus Edvardas mirė prieš šešerius metus. Pranas yra išvažiuojamosios sesijos teisėjas (Circuit Court Judge). Jis yra buvęs ketverius metus Connecticuto valstybės senatorium; yra baigęs Conn. universitetą ir Bostono teisininkų mokyklą.

Rozalija Mončiūnienė buvo gera katalikė ir aktyvi organizacijų narė. Ji priklausė Moterų Saiungai, Amerikos Lietuvių Katalikų Susivienijimui, Lietuvių Legionierių Sgaj, šv. Rožančiaus Draugijai, Lietuvių Amerikos piliečių klubo napašaliniam skyriui ir kit.

Rozalija ir Jonas Mončiūnai yra daug prisidėję prie šv. Trejybės par. steigimo ir bažnyčios statymo. Jų vardai yra įrašyti viename vitražiniame langė.

Vėlionė paliko nuliūdime sūnų Prana. dvi mardias ir penkis vaikaičius. J. Bernotas

RESTAURANTS

Suburban dining with a continental flavor
MARCPIERE
Your Hosts:
Peter Corte - Marco Gardenghi
Rte 110, MELVILLE, L.I.
Chapel 9-8221

KARL'S Mariners Inn — Lunch or dine where cuisine and scenic beauty excel. Sea food, lobsters, steaks, chops. For reservations call AN 1-9756; if no answer, Andrew 1-8111. Bayview Ave & James St. Northport (Turn North on 25A) — Enjoy the Bay-View.

For Better Wedding and Week-End Dancing
TUXEDO BALLROOM
Offer the Finest
Call Fred — RE 4-7335
210 E. 86th Street & 3rd Avenue
New York City

NEW BONAPARTE
1613 Ave. M (next to Elm Theatre)
DEwey 6-6880
Have you tried Ralph Sorrentino's famous Italian Cuisine? "Where the Stars meet". A la carte Dinners-Cocktails, Parties accommodated. Communion Breakfasts \$3.00

TAPPEN'S RESTAURANT
Est. 1845 — 3078 Ocean Avenue. Famous for shore dinners since the carriage days. Outdoor dining on our Patio from May to Sept. Banquet facilities for all social functions — from 10-350. Reservations: call Anthony Marinos — DE 2-4200

WEEKENDS can be wonderful! ... when you spend your evenings

DANCING
with the nice people you'll meet at this lovely luxurious club!
Plus the Added Attraction of Sparkling Entertainment in Our Sumptuous Lounge
The Music of Chic Morrison, etc.

IDA C. BECKER'S
La Martinique
57 W. 57 St. (6th Ave.) PL 2-2234

MARIO'S TERRACE ROOM
152 Washington St., Peekskill, N.Y. One of the most beautiful Halls in Westchester for Weddings, Communion and Confirmations. Seats 150 in comfort. Phone 914 PE-7283

STORE — SHOP

ALBERT MAIER, INC.
PORK STORE
Geriausia kiauliena ir kiti mėgos produktai užnu ir mažais kiekiais. Kaudien šviežioje — namų gamybos "Kielbassai". 1927 Washington Ave. Bronx 57, N. Y. TRemont 8-8193

P & S SEA FOOD MARKET
FRESH FISH DAILY
Wholesale and Retail
For the Best Shop at P & S
Free Delivery
Jackson Heights, LI. — HI 6-1635
85-06 37th Avenue

"For Lent" FRESH FISH DAILY! Also Shell Fish. Com to
GASPER CANNIZARO
FISH MARKET
307 Knickerbocker Ave., Brooklyn. Our prices are the lowest! — "Eat fish for better health". GL 6-3754

Fresh Fish Daily for Lent
Call CL 7-3307
PEOPLE'S FISH MARKET
Will deliver — fresh fish, also fried fish, boiled shrimp, clam chowder, salads. "For better health eat more fish!" Phone orders welcome. 1436 Rockaway Parkway, Brooklyn, NY

TRAVEL BUREAU
PRISCO TRAVEL BUREAU, Inc.
World wide Travel Services — Air, Steamship, Rail, Bus, Cruises and Tours. Hotels, Foreign Exchange, Travelers Checks. 1 De Kalba Ave., Brooklyn 1, N. Y. — MA 5-1150.

INTERNATIONAL NEWSPAPER PRINTING CO.
For The Finest In Newspaper Printing
197 E. 4th Street, New York City
OR 3-1830

THE ECHO PRESS
JOHN POKO, Jr
192 Driggs Ave., B'klyn 22, N. Y.
Everything and Anything in the Printing Line
if you want the Very Best.
Call EV 3-2644

FLOOR COVERING
CUSTOM WORK IN FLOOR COVERING
Ceramics, Mosaic, Tile, Formica
We guarantee our work. Remember! If you want the Very Best — Call LO 7-0800

FLOOR EXPERT
SCRAPING — STAINING
Our Specialty
Waxing and rug shampooing. If you want the very best call PR 3-1542 ask for DON SMITHERMAN — 167 McDougal St., Brooklyn, N. Y.

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Call LO 3-7291

DISPLAY
CLOVELAKE ARMS — Free Air Conditioning & Gas. Near all houses of worship. Luxury apartments at moderate rentals 3 1/2 - 5 rooms, 2 baths. Convenient to schools, transp. and shopping; 5 min. to ferry. Clove Rd. at Howard Ave., Sunnyside. AR 3-0122 GI 7-2237

GOLDEN PAWN BROKERS, Inc.
430 Fifth Avenue, Brooklyn, N. Y.
Loans on Diamonds, Jewelry, Furs, Silverware, Cameras, Watches and Personal Property.
Call South 8-6736
For the Personal Touch.

AKC PUPS
Domestic and Imported
ALL BREEDS
One of largest selections anywhere
Open 7 Days
CITY OF GLASS
Farmingdale, N.Y. (516) CH 9-3171

LONDINO
STONE CO. Inc. since 1910
3321 Provost Ave., Bronx, N. Y.
Cast Stone - Concrete and Wooden Park Benches - Playground Sculptures - Tree Tubs and Planters.
FA 4-1439

DANIEL D. CHAPMAN
Insurance—all types. Our aim is to establish the finest reputation for honesty, integrity and diligence. — May we serve you? FREEPORT 211 S. Bayview Ave. (North-East corner Rose St. & Bayview Ave.) FR 8-0999

As Long As You Live you will receive a dependable and good income if you invest your savings in our S. V. D. ANNUITY PLAN

You also share in the great work of the Missions and help in educating Priests & Brothers for the Missions. Certain tax advantages
A lasting Memorial and remembrances in many Masses and prayers.

Write for free information
SOCIETY OF THE DIVINE WORD
Annuity Dept. GIRARD, PA.

SCHOOLS
KAY-LAURE'
For A Beauty Career
• Beginners, Day and evening classes
• Refresher course
• Manicuring course
Free placement service
Write for brochure
KAY-LAURE' SCHOOL OF BEAUTY CULTURE
New Classes start every Monday
8 Duffy Ave., Hicksville, N. Y.
(516) Overbrook 1-5313

FUNERAL HOMES
GLENN R. COOK
Syosset Funeral Home
Distinguished Funeral Service at reasonable rates. Chapels in all boroughs, 2 blocks north of Catholic Church. 28 DeVine St., Syosset, L.I. (516) WA 1-1372

HENRY WEYDIG & SON, Inc.
FUNERAL HOME
CHARLES WEYDIG, Lic. Mgr.
13-39 122nd Street
College Point, N. Y.
FLushing 9-8563

ILGO GROJIMO LIETUVIŠKOS PLOKSTELĖS

Table listing various Lithuanian records and their prices, including titles like 'Sutemu garsai', 'Dainos iš Lietuvos', 'Lietuvos prisiminimai', etc.

DARBININKO ADMINISTRACIJA
910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN, N. Y. 11221
(Persuntimo išlaidom prašom pridėti 50¢)

Advertisement for THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK, featuring a 4 1/4% interest rate and contact information for various offices.

Advertisement for 'A PASSION PLAY for Our Times...' featuring 'O MY PEOPLE!' with performance dates and times.

SPORTAS

ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ ZAIIDYNĖS TORONTE

S. Amerikos lietuvių krepšinio žaidynių organizacinis komitetas posėdžiavo vasario 9 Toronte. Taip pat dalyvavo Kanados sporto apygardos Toronto Vyčio ir Aušros, Hamiltono Kovo klubų atstovai. Posėdyje apsvarstyti einamieji reikalai ir sudarytas organizacinis komitetas: pirm. J. Balsys, sekret. J. Gustainis, ižd. J. Uogintas (visi Vyties atstovai) — spaudai, radijui ir televizijai D. Laurinavičius ir K. Baronas — nakyvėm ir parengimam (Aušros ir Vyčio atstovai). Sudarytas ir varžybų komitetas, kurio pirmininku yra K. Sapockinas, sekr. E. Šlekys, I. Jurevičius, A. S. pranas.

Zaidynių tvarka numatoma tokia: balandžio 4, šeštadienį, 9 v.r. rungtynės keturiose salėse. Vakare Priskėlimo parapijos salėje bendras sportininkų pasilinksminimas. Balandžio 5, sekmadienį, 11 val. p. m. maldos Priskėlimo bažnyčioje. 12:30 žaidinių uždarymas ir baigminiai susitikimai St. Michael kolegijos salėje.

Klubai registruojasi iki kovo 21 (pašto antspaudo data). Burtų traukimas bus kovo 25. Posėdyje buvo aptarta ir kiti sportinio gyvenimo reikalai, prisiminta rengiama išvyka Australijon. Tuo klausimu būta neaiškumu, nutarta įgaluoti K. Baroną Chicagoje išsiiaškinti su organizaciniu komitetu. Kitas žaidynių komiteto posėdis bus vasario 23.

Zaidynių inform.

Australija rengiasi sukurti lietuvių krepšinininkus

Pietų Australijos lietuvių Vyties sporto klubo valdyba posėdžiavo vasario 9. Posėdin buvo pakviestas ir Australijos Lietuvių Fizinio Lavavimo S-gos pirmininkas Jonavičius ir visa eilė organizacijų atstovų.

Padaryti smulkūs pranešimai apie Amerikos lietuvių rinktinės atsilankymą. Fizinio Lavavimo sąjungos pirmininkas paaiškino, kas šioje srityje padaryta ir kas dar reikia daryti. Po įvairių diskusijų sudarytas specialus komitetas, kuriam pirmininkauti sutiko Jonavičius. Panašūs komitetai bus sudaryti ir kituose Australijos centruose.

Kaip iš pranešimų paaiškėjo, atvykstančių sportininkų laukia ne tik lietuviai. Susidomėjo ir australiečiai.

V. J-kas

— Australijoje numatoma žaisti 15 rungtynių. Trejos rungtynės bus žaidžiamos su lietuviais: Sydnejuje ir Melbourne—su tų miestų lietuvių rinktinėm, Adelaidėje — su Australijos lietuvių rinktinė. Visos kitos rungtynės bus su atskirų valstybių (State) rinktinėmis ir su Australijos olimpine

BOSTONO skautų glėbos komitetas. Iš k. į d. pirmoje eilėje M. Gineitienė, dr. B. Baškys — pirm., A. Bacevicius, stovi V. Kubilius, Eug. Kleinas. Trūksta Vasilenės. Komitetas remia skautų rengiamą mūgę kovo 8. Nuotr. A. Bacevicius.

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

Baltijos Klubo pirmenybėse New Yorke penktame rate Vasiliauskas sulošė lygiom su Šukiu;

Zotinėš įveikė Pamiljens, o Rankis — Berzinš partija liko neužbaigta. Estas Kaert pasitraukė iš tolimesnės kovos. Pirmąja Staknys 2½-½, toliau Znotinėš ir Berzinš po 2-1, Zirnīs 2-2, Vasiliauskas 2-3, Rankis 1½-½, Šukys 1½-3½ ir Pamiljens ½-2½.

New Yorke Atlantic Open turnyrą laimėjo P. Brandts 6-0. Dalyvavo 11 meistrų, 24 ekspertų klasės žaidėjų, viso 164 dalyviai. Mūsiškių pelnė Staknys 3½ taško ir neblogai sukovęs Trojanas su 3 taškais. (St.)

rinktine, kuriai paskutinis jėgų išbandymas prieš olimpinis žaidimus Tokyo mieste, Japonijoje.

— Melbourne įvykusios Australijos lietuvių sporto šventės uždarymo metu buvo pristatyti kandidatai į Australijos lietuvių krepšinio rinktinę. Apie tai iš Australijos rašo:

“Dar niekad mūsų sporto švenčių istorijoje nebuvo tokio noro krepšinio žaidikų tarpe patekti į rinktinę, kaip šiemet. Priežastis: garbė dalyvauti rinktinėje, kuri žais su Amerikos lietuviais. Buvo graudu žiūrėti, kai vienas melbourniškis negalėdamas susilaikyti verkė ir rinktinę nepatekęs, o antaras, sidnėjškis, šluostėsi drėgnas akis, kai buvo pristatytas žiūrovams su kitais rinktinės kandidatais. Tokių nuliūdimo būty aprašyti su koku entuziazmu jaunimas jūsų laukia. Neatsilieka ir vyresnieji. Kur pasisuksi, šimtai klausimų apie atvykimą.”

— Australijoje numatoma žaisti 15 rungtynių. Trejos rungtynės bus žaidžiamos su lietuviais: Sydnejuje ir Melbourne—su tų miestų lietuvių rinktinėm, Adelaidėje — su Australijos lietuvių rinktinė. Visos kitos rungtynės bus su atskirų valstybių (State) rinktinėmis ir su Australijos olimpine

AAA
STASIUI LESKAIČIUI
mirus, nuosirdžią užuojautą reiškiamie VINCEI JANUS-KAITEI - LESKAITIENEI ir šeimai
Paulina Siemaškiene
Elena Andriūšytė

Nuosirdžiai dėkoju Maironio šeštadienines mokyklos Tėvų Komitetui ir visiems, pareiškusiems užuojautą - auką mano sūnui Arūnui jo mamytės mirties proga
ANT. MIČIULIS

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

O. Danisevičius, Brooklyn, N. Y. 8 dol., M. Kurtinaitis, Cle, Elum, Wash. — 5. A. Urbikas, Cicero, Ill. — 6, P. Jaras, Norwood, Mass — 4.

Po 3 dol. H. Bieliauskas, S. Jan-kauskas, O. Kaunienė, F. Kaupas, W. Koppas, T. Livelkienė, J. Liauskas, T. Mažonas, R. Steponėnas, J. Sirutis, Brooklyn, N.Y. K. Bakun, J. Birutis, Woodhaven, N.Y., G. Kaitilės, V. Mulevičius, Richmond Hill, N. Y., O. Aušrotas, White Plains, N.Y., J. Bogušis, A. Majauskaitė, J. Nemaksy, So. Boston, Mass, J. Sakaitis, B. Tamulevičius, Worcester, Mass., G. Gedim, Brighton, Mass., A. Amshay, Haverhill, Mass., M. Andrikis, G. Kazeliūnas, Waterbury, Conn., P. Karosas, New Britain, Conn., B. Venckus, Newark, N.J., S. Trečiokas, Orange, N. J., L. Roman, Allentown, Pa., S. Rakšnys, Phila, Pa., D. Petraitis, Homestead, Pa., A. Masilionis, Cleveland, Ohio, E. Kemfert, Arbutus, M.D., L. Kukanauza, Providence, R.I., B. Kižauskas, Chicago, Ill., Kan. A. Steponaitis, Los Angeles, Calif., J. Radas, Detroit, Michigan, J. Yankauski, Millinocket, Me., K. Kudukis, London, Ont. Kanada, K. Grajauskienė, Scarborough, Ont., Kanada.

Nuosirdžiai dėkoja Darbininko Administracija

Woodhaven išnuomojamas kambarys, apstatytas baldais. Galima naudotis virtuve ir kitais patogumais. Butas netoli Jamaica traukinėlio stoties. Teirautis vakarais po 7 val., šeštadieniais ir sekmadieniais visą dieną. HI 1-7715.

Moteris, kuri apsiimtų kar-tu gyventi ir prižiūrėti profiš-kai neišvysčiusį (vaiko samo-nės), ramų ir paslaugų vyriškį, gautų veltui butą, maistą ir laisvus savaitgalius. Skambinti vakarais MI 2-5821 arba Darbininko administracijai GL 2-29 23.

Po 1 dol. O. Apollianskas, O. Dze-taveckas, S. Kreivėnas, V. Jasinskas, V. Lisauskas, A. Paniatowski, J. Stravinskas, S. Barauskas, Brook-lyn, N.Y., J. Butkus, J. Krušinskas, V. Beržetės, Woodhaven, N. Y., A. Kisielius, M. Mulevičius, Am-sterdam, N.Y., J. Budrys, New York, N.Y., J. Rukas, Great Neck, N.Y., D. Normant, Centereach, N. Y., S. Mažilis, Cambria Hts., N.Y., E. Burdulis, Shirley, N.Y., Kun. J. Maknys, Ozone Park, N.Y., P. Juška, Elmhurst, N.Y., M. Baronas, P. Kirslis, Elizabeth, N.J. J. Aidukas, Clifton, N.J., J. Vaičekus, Passaic, N.J., J. Jatulis, Garwood, N. J. S. Audinis, Linden, N.J. N. Twaskas, Brunswick, N.J., A. Lebis, Orange, N.J., M. Grybowski, Kearny, N. J. M. Gedwell, Pattenburg, N.J., F. Urbanavičius, B. Walkauskas, P. Pukas, Phila, Pa., F. Alilshauskas, Scranton, Pa., J. Gabalis, Edinbo-

Ridgewoodo centre išno-muojamas gražus ir puikiai ap-statytas vienas arba du kam-bariai vyruis, su atskiru įėjimu. Galima naudotis vonia ir virtu-ve. Puikus susisiekimas į visas New Yorke dalis. Kreiptis tele-fonu EV 6-0525.

Išnuomojami du gražūs bu-tai su apšildymu ir karštu van-deniu. Abu butai antrame aukš-te, vienas iš 3 kambarių, kitas iš 4 kambarių. Prie gero susisie-kimo. Informacijom tel. DE 6-1110 arba ES 6-4556.

Woodhaven išnuomojamas baldais apstatytas erdvus kam-barys su visais patogumais. Ga-lima naudotis virtuve. Skam-binti VI 9-9849.

Išnuomojamas butas, II-me aukšte, 5½ kamb., šviesus, ap-šildytas, naujai atremontuotas. East New York. Prie gero susi-siekimo, labai priinama kai-na. Tel. DI 6-6799.

Visi kailiniai šiuviami mūsų siuvyk-loje, todėl kainos pigios. Pirkdami bet ką atekite pas mus ir įsitikin-site. Mes taip pat pataisome kaili-nius, kailiniams apsiaustus, šalikus (stols). Galite pasirinkti iš didelės atsargos karakulio, Aliaskos ruomo, minko ir kitų dirbinių.

Didelis pasirinkimas
Nelaukite paskutinės valandos
CHelsea 2-1079 • CHelsea 2-0535

ALEX DIMANT FUR CO.
RYGOS KAILINIŲ SIUVĖJAI
150 WEST 28th STREET
NEW YORK, N. Y.
Room 402

KODĖ SKOLINTIS IŠ KITŲ JEI GALIMA PASISKOLINTI IŠ SAVŲ!

Skolink ir taupyk per
LITAS INVESTING CO., Inc.
V. VEBELIONAS, President
Trumpalaikės paskolos — palankiom sąlygom
Už padėtį kapitalą mokama augštos palūkanos
Paskolų ar indėlių reikalais kreiptis po 6 val. vak. arba šeštadieniais
V. VEBELIONAS
100-21 89th Avenue, Richmond Hill 18, N. Y. — Tel. HI 1-6799
arba
A. VEDECKAS
83 Morgan Street, Stamford, Conn. — Tel. 325-0997

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKISKOS SPECIALYBĖS
SCHALLER & WEBER
AUGŠCIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI
Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiui — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užėikite — įsitikinsite!
6 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 6
New Yorke — 1654 2nd Avenue — TR 9-3047
(Tarp 85 - 86 g-vių)
Ridgewoode — 56-54 Myrtle Ave. — VA 1-7068
Astoriijoje — 28-28 Steinway St. — AS 4-3210
Hempsteade — 310 Front Street — IV 3-5540
Flushing — 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights — 82-10 37th Avenue — DE 5-1154

Norite geros meniškios fotografijos —

PORTRETO - SEIMOS - VAIKŲ
įvairių progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuo-trauki; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys —

VYT. MAŽELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HYacint 7-4677

— HAVEN REALTY —

JOSEPH ANDRUSIS — Real Estate — Insurance

apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų parda-vimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos.

Kasdien nuo 9 iki 9 val.; Šeštadieniais iki 6 val popiet.
87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 7-4477

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuo-tų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMGND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai
Šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai
DALIA ir ALBERTAS RADZIŪNAS, sav.
36-38-40 STAGG ST. BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas Stagg 2-5938

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

VYTAUTAS BLECKAS
Savininkas

Salė vestuvėms ir kitokioms pra-mogoms. Be to, duodami polaido-tuviniai pietūs. Pirmos rūšies lie-tuviškas maistas priinama kaina.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

S & G MEAT MARKET

ANTANAS VAITKUS, vedėjas

84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 9-5077
buvusi J. MIRONO MAISTO KRAUTUVĖ
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. • Tel. Stagg 2-4329
Papildomomis kainomis primame užsakymus

VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS
Pristato į namus lietuviškus sklandžius ir sūrius
— We take all orders special price for Weddings and Parties —
Home-Made Bologna

REPUBLIC Liquor Store, Inc.

322 UNION AVE. BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089

JURGIS J. JOKUBAITIS, Manager
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, kon-jakų, midų — šventėms bei kitokioms progoms.

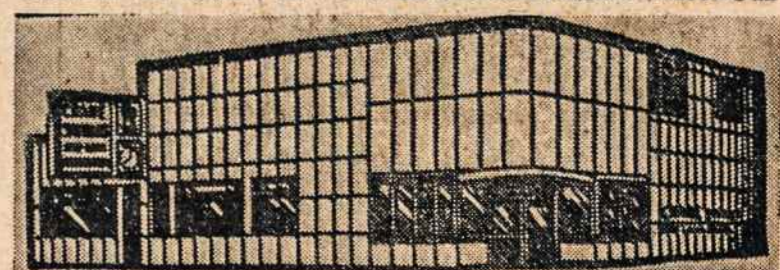

WHITE HORSE TAVERN baras - restoranas

PRANAS BRUCAS, savininkas

86-16 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519
SALĖ VESTUVĖM, SUSIRINKIMAM IR KITIEM POBŪVIAM
Salėje gali tilpti 100 dalyvių

CRANE SAVINGS & Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.

47 and Rockwell Street. Tel. LAFayette 3-1083
Nemokamai vieta automobiliams

4 1/2% ON INVESTMENT ACCOUNTS

Mokame nuo 1962 metų vasario 1 dienos
Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį.
Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.
Prašome aplinkyti naują mūsų namą.
VALANDOS: Pirmd. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrd. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Redakcija ..... GL 5-7281
Administracija ..... GL 2-2923
Spaustuvė ..... GL 2-6916
Vienuolynas ..... GL 5-7068

Apie visuotinį Bažnyčios susirinkimą kalbės vysk. V. Brizgys šį penktadienį, vasario 21, 8 v.v. Apreiškimo parapijos salėje. Taip pat prisimins ir Bažnyčios padėtį Lietuvoje. Kalbą pajavirins atsivežtu filmu. Paskaitą rengia ateitininkai sen draugiai ir kviečia visus atsilankyti.

Donelaičio minėjimą rengia Lietuvos Bendruomenės New Yorko apygardos valdyba kovo 8 Carnegie Endowment salėje. Donelaičio "Metus" deklamuos aktorius Henrikas Kačinskas.

Brooklyno vaidintojų trupė, vadovaujama aktoriaus Vitalio Zukausko, balandžio 25 Apreiškimo parapijos salėje stato A. Kairio "Diagnozę".

Prof. Jokūbas Stukas, lietuvių komiteto pasaulinei parodai rengti pirmininkas, vasario 22-23 lankysis Chicagoje, kur su Alto pirmininku L. Simučiu tar sis parodos reikalais.

Skautam remt tėmų komitetas, naujai išrinktas, buvo susirinkęs pirmojo posėdžio vasario 8. Pareigomis pasiskirstė tokiu būdu: pirmininkė P. Leveckienė, vicepirmininkas Č. Ašbergas, sekretorė A. Gerulaitienė, išdininkas V. Labutis, narė N. Valaitienė. Posėdyje, dalyvaujant Neringos tuntininkei, buvo apžvelgtas būsimieji komiteto darbai ir plačiau aptarta parama skaučių rengiamai Kaziuo mugei kovo 8 Apreiškimo parop. patalpose. Neringos ir Taurio tantai dėkingi buvusiam tėvų komitetui pirm. J. Butkui už nuosirdų skautiško jaunimo rėmimą ir globojimą.

Madų parodoje jau užsiregistravo pademonstruoti savo siūtos drabužius: I. Alksnininė, B. Liogienė, I. Veitienė ir B. Čiurlytė-Zabulienė. Paroda bus balandžio 12 Fleur de Lis salėje (870 Cypress Ave., arti Myrtle Av.). Modelius registruoja J. Vytuvienė, telef. VI 6-29 80.

Vietoje vainikų ar gėlių ant a.a. Stasio Leskaičio karsto, G. ir P. Žilioniai paaukojo dešimtį dolerių Balfui, kad sušelpytų siuntiniais mirusiojo tėviškės neturtingus lietuvius.

Futbolas

Pereitą savaitgalį dėl lietaus ir sniego visos futbolo rungtynės buvo atšauktos.

Ateinantį sekmadienį težiadžia tik Jauniai taurės varžybų rungtynes su Hispano-Riverside ir 108 West Sts. 11 vl. Pirmoji komanda rungtynių neturi. **Atletas**

Už a.a. kun. Vytauto Demikio vėle, jo mirties metinių proga, kovo 7 d. 9 v.r. bus aukojamas gedulingos mišios su egzekvijomis šv. Kazimiero lietuvių parapijoje Patersone, N.J. Artimieji ir bičiuliai kviečiami dalyvauti.

Muz. Alg. Kačanauskas ir J. Matulaitienė, kurie vadovauja dainų ir tautinių šokių pasirodymams, netrukus pradės lankyti užsiregistravusius chorus ir tautinių šokių grupes.

J. Matulaitienė vasario 9 lankėsi Newark, N.J. kur Lietuvos dienos pasirodymui pasaulinėje parodoje pravedė mokyklų vaikams parodomąją repeticiją. Dalyvavo Kearny, Lindeno ir Newarko šeštadienių mokyklų vaikai.

Dail. A. Tamošaitienė ruošiasi atvažiuoti į New Yorką. Tarp kitų jos darbų numatoma pasitarimas su New Yorko lietuvių dantų gydytojų draugijos valdyba. Norima surengti New Yorke dail. A. Tamošaitienės kūrinių parodą. Dantų gydytojų valdybą šiais metais sudaro J. Vytuvienė, F. Ignaitienė ir L. Baltrušaitienė.

Literatūros vakaras, rengiamas ateitininkų sendraugių, bus kovo 15 d. 4 v. popiet. Apreiškimo parapijos salėje.

Balfo direktorių posėdis bus balandžio 18 Philadelphijoje. Ta pačia proga bus Balfo vakaras.

Lietuvių filatelistų draugija New Yorke išleido savo biuletinio naują numerį (sausio), kuriame supažindinama su įvairiais lietuviškais pašto ženklais skelbiama filatelistų naujienų. Redaguoja K. Matuzas, 107-33 117 St., Richmond Hill 19, N. Y. Biuletenis leidžiamas anglų kalba.

Parašykim padėkos laiškus. Lietuvos nepriklausomybės šventės proga šiais metais per New Yorko miesto radio stotį buvo trenliuota dvi programos, — penktadienį ir šeštadienį. Abiejų programų lakias drauge buvo valanda ir penkiolika minučių. Transliacijom laiką daugiausia išrūpino arch. A. Varnas.

Tokias radio valandėles būtų galima gauti ir kitą kartą, tik dabar reikia parašyti laiškus, parodyti, kad lietuviams klausėsi radio programos, kad yra už tai dėkingi. Iš laišku stoties vadovybė spręs, ar tokia lietuviška programa reikalinga ir ar ji leistina. Laiškus rašyti stoties direktoriui: Mr. Seymour N. Siegel, WNYC, N.Y. City, N.Y., 10007; koncertinės dalies vedėjui: Dr. Herman Neuman, WNYC, New York City, N.Y., 10007.

LIETUVIŠKOS KULTŪROS vakaras Great Neck, L. I.

Nuotr. V. Maželio

LIETUVIŠKOS KULTŪROS VAKARAS GREAT NECKE

Great Neck, N.Y. — Vasario 14, penktadienio vakare, E. M. Baker Hill mokyklos salėje buvo surengtas lietuviškos kultūros vakaras, skirtas Lietuvos nepriklausomybės šventei paminėti. Arti 500 žmonių klausėsi programos, kuri buvo pritaikyta amerikiečiams. Vakara rengė Great Necko viešųjų mokyklų auklėjimo komitetas ir Lietuvos vyčių.

Vakaras pradėtas Amerikos himnu. Apie lietuvius Great Necke kalbėjo A. Vasiliauskas, Lietuvos vyčių 109 kuopos pir-

mininkas. Toliau visai programai vadovavo prof. Jokūbas J. Stukas.

Operetės choras, diriguojamas M. Cibo padainavo: liudies dainas: Oi broliai, broliai, Vai daugel, daugel, Per šilėlį jį, Eisim girion paklausti. Lietuviškos poezijos paskaitė Maironio šeštadienių mokyklų mok. — Antanas Miklas, Violeta Alilionytė, Gintaras Miklas. Brooklyno ir Queens Lietuvos vyčių 41 kuopos tautinių šokių grupė pašoko: Vestuvių polką, Kepurinę, Suktinį. Vai-

kų grupelė pagrojo kanklėmis. J. Stukas parodė savo paties pagamintą filmą apie Lietuvą, kurioje jis lankėsi prieš porą metų. Jis taip pat pridėjo savo paaiškinimus prie filmo.

Prieš šventę apie vakarą buvo rašyta Great Necko spaudoje, įdėta net choro didelė nuotrauka. A. Vasiliauskas, Lietuvos vyčių pirmininkas ir vienas pagrindinių šio vakaro organizatorių, nuoširdžiai dėkoja visiems, kurie prisidėjo prie šio minėjimo surengimo. **V.**

GREAT NECKO lietuvių kultūros vakare programoje dalyvavo jaunieji vyčiai ir T. Dzikienės vadovaujamos mažosios kanklininkės. Nuotr. V. Maželio.

SUSIRINKIMAS PRIE POVANDENINIŲ LAIVŲ BAZES

Studentų Ateitininkų Sąjungos New Yorko draugovės susirinkimas įvyko šeštadienį, vasario 15, pas Strimačius, Gale's Ferry, Connecticut. Po mal-

dos, susirinkimo pirmininkas Rimas Gedeika pravedė einaimų reikalų pranešimus Antanas Vainius paskelbė diskusinio būrelio nuomonę apie Adolfo Meko filmą, "Hallelujah the Hills". Buvo pranešimai apie ateinančias draugovės rekolekcijas, apie kandidatų egzaminus ir priėmimo pietus ir apie metinę šventę. Draugovės valdyba taip pat susirinkusiems pareiškė pasiryžusi sudaryti galimybes išsirinkti SAS Centro Valdybą New Yorke ateinantiems mokslo metams, jei SAS suvažiuotų to panors.

Susirinkimo sekretorės pareigas ėjo Dalia Skeivyte.

Sekė Lieut. j.g. Strimačio paskaita. Jis rodė dvi filmas apie povandeninius laivus ir įdomiai nušvietė visą povandeninių laivų gynybos sistemą ir jos reikšmę Amerikai.

Po to įvyko pašilinksiminis prie skanių vaišių drauge su

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti:

GLenmore 2-2923

atvykusiais svečiais iš Bostono, Hartfordo, New Londono, Worcesterio, ir kitų apylinkių. Atsilankė ir SAS Centro Valdybos buv. pirmininkas Egidijus Užgiris. Nors grįžtant į namus oras buvo tikrai nepavydėtinas, visi jautėsi patenkinti, praleidę įdomią ir smagią dieną.

New Yorko studentai ateitininkai numato savo metinę šventę rengti sekmadienį, balandžio 26. Prašo artimesnių apylinkių ateitininkų nedaryti tą dieną savo parengimų, bet visiems atvykti į SAS NY metinę šventę.

**BOSTONO
ŽINIOS**

Šv. Petro parapijos metinis banketas (Reunion) ruošiamas gegužės 17 Liet. Piliiečių Dr-jos salėse. Banketo rengimu rūpinasi kun. A. Janiūnas.

Atlanto rajono skautų vadeivos paregas sausio 5 perėmė Juozas Raškys iš New Britain, Conn. Mykolą Subatkevičių jis paskyrė rajono skautų vilkiukų dalies vedėju.

Šv. Kazimiero garbei kovo 1 bus jaunimo mišios ir pusrūčiai. Šia švente šiemet rūpinasi Lietuvos vyčių 17 kuopa.

Treitininkų brolių pamaldos ir susirinkimas bus vasario 23 d. 2:30 val. popiet.

Graudūs Verksmai giedami sekmadieniais 2:30 val. popiet. Šių pamaldų metu būna ir pamokslas.

Brocktono seserų rėmėjų susirinkimas šaukiamas vasario 21 d. 8 val. vak. šv. Petro parapijos salėje.

Numatomi parengimai So. Bostone. Mokyklos graduantų išvyka į New York — gegužės 2, Jėzaus Nukryžiuotojo seselių rėmėjų seimelis gegužės 3. Pirmoji komunija — gegužės 9. Gegužės procesija — gegužės 10. Parapijos metinis banketas gegužės 17. PTA metinis parengimas (Lawn Party) — gegužės 30 (jei lytų — birželio 6). Mokyklos mokslo metu užbaigimas (Graduation) — birželio 5.

Kunigų pakeitimai. Bostono arkivyskupijoje vasario 11 d. kardinolas R. Cushingas padarė naujus kunigų perkilnojumus. Lietuvių parapijose buvo padaryti pakeitimai: Kun. Aloyzas Klimas perkeltas seserų kapelionu į Brockton, Mass. Į šv. Jurgio parapiją Norwoode atkeltas kun. Alfonsas Janušonis. Į šv. Juozapo parapiją Lowellyje paskirtas kun. Juozas Freitikas, naujai įšventintas.

Diplomuotas ekonomistas
Juozas Audėnas
registruotas investavimo fondų atstovas prima interesantus investavimo reikalais — 109 Warwick St. Brooklyn 7, N. Y.
Tel.: TA 7-9518 • PL 3-6628

WVVD JAU 22 METAI!
LIETUVOS ATSIMINIMU
RADIO VALANDA
ŠEŠTADIENIAIS nuo 5 iki 6 v.p.
DIREKTORIUS JOKŪBAS J.
STUKAS
1264 WHITE ST. HILLSIDE, N.J.
WAVERLY 6-3325, AREA CODE 201

WILLIAM J. DRAKE
DRAGŪNAS

ADVOKATAS

84-14 Jamaica Avenue
Woodhaven 21, N. Y.
Tel. Hlckory 1-5220

Bostoniečiams

TAISO TELEVIZIJAS

JONAS ŽILINSKAS

629 E. Sixth St., So. Boston
Tel. AN 8-6645

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. EVergreen 7-4335

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNI KOPLYČIA
423 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

FUNERAL HOME
Moderni koplyčia - Air conditioned
A. J. BALTON-BALTRŪNAS
Licensed Manager
& Notary Public
660 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS
Balsamuotojas
231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

**J. B. SHALINS
- Šalinskas**

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(Prie Forest Parkway Station)
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiama garbingas laidotuves
Koplyčios nemokamai visose
miesto dalyse; veikia ventilacija
Tel. Virginia 7-4499

THEODORE WOLINNIN,

INC.
E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
MODERNIŠKA KOPLYČIA
su Air Condition

123 E. 7th St., New York 9, N. Y.
GRAMERCY 5-1437

KARLONAS

FUNERAL HOME
280 CHESTNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. BA 9-1181

CARROL

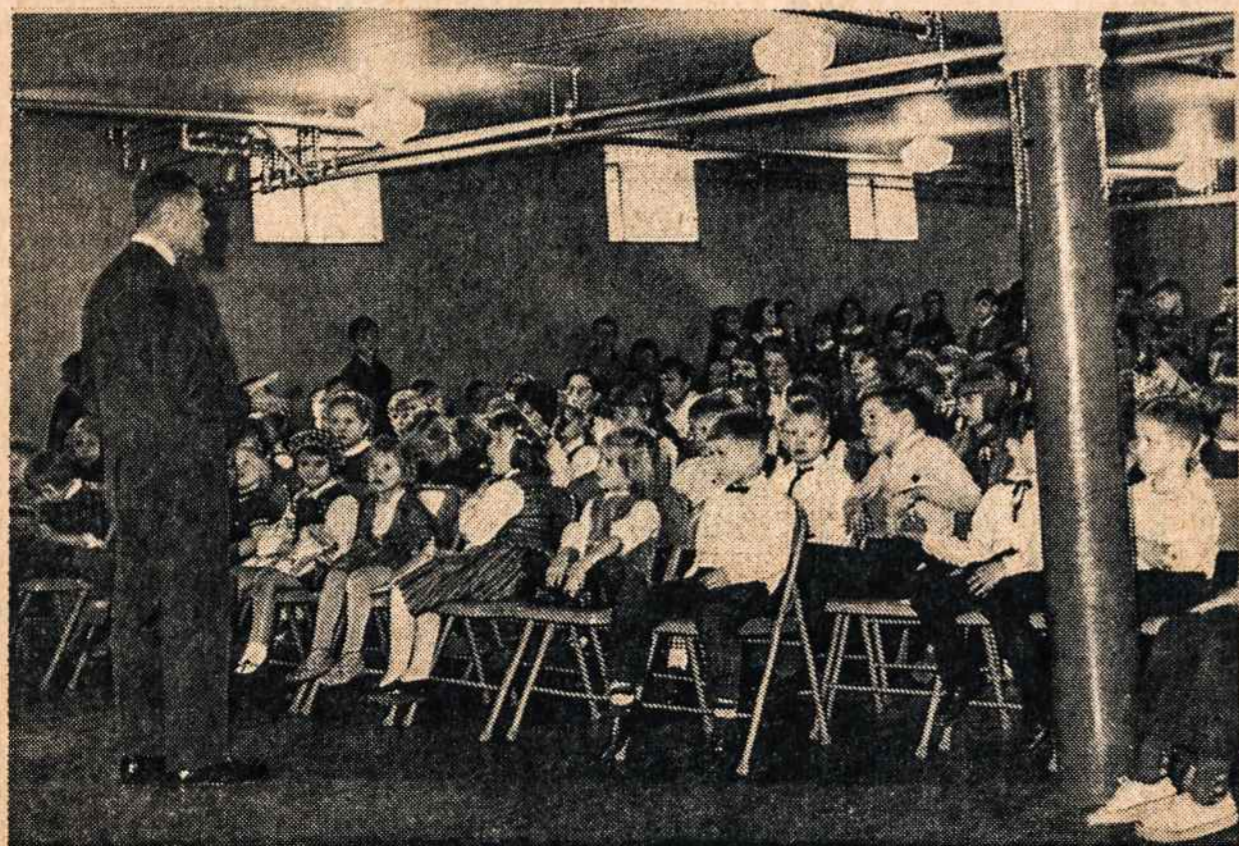
FUNERAL HOME
Inc.
PETRAS KARALIUS, sav.
Laidotuvių direktorius
ir balsamuotojas
74 PROVIDENCE ST.
Worcester, Mass.
PL 4-6757 PL 4-1165

VAITKUS

FUNERAL HOME
197 WEBSTER AVE.
PRANAS VAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermėnims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikite šaukite — Tel. TR 6-6434

Puikūs patarnavimas naujo
JOSEPH C. LUBIN
FUNERAL HOME
546 East Broadway
So. Boston, Mass.
Priešais miesto teismo rūmus

Rūpestingai patarnaujame visose reikaluose, atydziai išpildome kiekvieną pageidavimą. Jūs galite pilnai pastikėti mūsų patarnavimui iki visų smulkmenų laidojimo reikaluose.
Joseph C. Lubin
Funeral Director
Telefonas: 268 - 5185

Z. RAULINAITIS, Kario redaktorius, Vasario 16 proga kalba Maironio šeštadienių mokykloje. Nuotr. R. Kisieliaus.